

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник Житомирського військового
інституту імені С. П. Корольова
ПОЛКОВНИК

Андрій СЛЮСАРЕНКО

01 _____ 2026 року

ПРОГРАМА

вступних випробувань

для оцінювання загальноосвітнього рівня кандидатів на навчання
для здобуття ступеня вищої освіти бакалавра
у Житомирському військовому інституті імені С. П. Корольова
на основі повної загальної середньої освіти

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Метою вступного іспиту є оцінка рівня знань вступників для конкурсного відбору для навчання у Житомирському військовому інституті імені С. П. Корольова).

Вступний іспит у військовому інституті проходить у формі тестування з чотирьох предметів, трьох основних – української мови, математики, історії України та четвертий предмет на вибір або англійська мова, або фізика. Тести містять завдання, виконати які потрібно за 240 хвилин – по 120 хвилин на два блоки з перервою між ними у 20 хвилин. До першого блоку входять тести з української мови та математики, до другого, який вступники складатимуть після перерви, – історія України та предмет за вибором вступника.

Оцінка (результат) з кожного предмету визначається відповідно до таблиці переведення тестових балів з предметів вступного іспиту у військовому інституті до шкали 100-200.

ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ З “УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ”

Обсяг та зміст тестових завдань з *української мови* містить:

25 завдань з вибором однієї правильної відповіді (0 або 1 бал);

5 завдань на встановлення відповідності “логічні пари” (0, 1, 2, 3 або 4 бали).

Максимальна кількість тестових балів – 45 балів.

Завдань з письмовими короткими або розгорнутими відповідями не буде.

Назва розділу, теми	Абітурієнт повинен знати	Предметні вміння та способи навчальної діяльності
1. Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія	Алфавіт. Наголос. Співвідношення звуків і букв. Основні випадки уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Основні випадки чергування <i>у-в, і-й</i> . Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [е], [и], [о] в коренях слів. Сполучення <i>йо, ьо</i> . Правила вживання м'якого знака (знака м'якшення). Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання найпоширеніших складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис <i>н</i> та <i>nn</i> у прикметниках і дієприкметниках. <i>Не</i> з різними частинами мови	- розташовувати слова за алфавітом; - наголошувати слова відповідно до орфоепічних норм; - визначати звукове значення букв у словах; - розпізнавати явища уподібнення й спрощення приголосних звуків, основні випадки чергування голосних і приголосних звуків, чергування <i>у-в, і-й</i> ; - розпізнавати вивчені орфограми; правильно писати слова з вивченими орфограмами, знаходити й виправляти орфографічні помилки на вивчені правила.
2. Лексикологія. Фразеологія	Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Пароніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов. Загальноживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про фразеологізми.	- пояснювати лексичні значення слів; - добирати до слів синоніми й антоніми та використовувати їх у мовленні; - уживати слова в переносному значенні; - знаходити в тексті й доречно; - використовувати в мовленні вивчені групи слів за значенням (омоніми, синоніми, антоніми, пароніми); - пояснювати значення фразеологізмів, правильно й комунікативно доцільно використовувати їх у мовленні.
3. Будова слова. Словотвір	Будова слова. Основа слова й закінчення. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення. Словотвір. Твірні основи при словотворенні. Основа похідна й непохідна. Основні способи словотворення в українській мові. Основні способи творення іменників, прикметників, дієслів, прислівників. Складні слова. Способи їх творення. Сполучні голосні [о], [е] у складних словах	Відокремлювати закінчення слів від основи, членувати основу на значущі частини, добирати спільнокореневі слова, слова з однаковими префіксами й суфіксами; розрізняти форми слова й спільнокореневі слова, правильно вживати їх у мовленні; визначати спосіб творення слів
4. Морфологія. 4.1. Іменник	Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Іменники спільного роду. Число іменників. Іменники, що вживаються в обох числових формах. Іменники, що мають лише форму однини або лише форму множини. Відмінювання іменників. Відміни іменників:	- розпізнавати іменники, визначати їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль, належність іменників до певної групи за їхнім лексичним значенням, уживаністю в мовленні; визначати основні способи творення іменників; правильно відмінювати іменники, відрізняти правильні форми іменників від помилкових;

Назва розділу, теми	Абітурієнт повинен знати	Предметні вміння та способи навчальної діяльності
	перша, друга, третя, четверта. Поділ іменників першої та другої відмін на групи. Особливості вживання та написання відмінкових форм. Букви-а(-я), -у(-ю) в закінченнях іменників другої відміни. Відмінювання іменників, що мають лише форму множини. Невідмінювані іменники в українській мові. Написання і відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові	використовувати іменники в мовленні, послуговуючись їхніми виражальними можливостями
4.2. Прикметник	Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням: якісні, відносні та присвійні. Відмінювання прикметників. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення (проста й складена форми). Зміни приголосних за творення ступенів порівняння прикметників.	- розпізнавати й відмінювати прикметники; - визначати розряди прикметників за значенням; - утворювати форми ступенів порівняння якісних прикметників; - відрізнити правильні форми прикметників від помилкових.
4.3. Числівник	Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди числівників за значенням. Типи відмінювання кількісних числівників Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Особливості правопису числівників. Узгодження числівників з іменниками. Уживання числівників для позначення часу й дат	- розпізнавати й відмінювати числівники; - відрізнити правильні форми числівників від помилкових; - правильно використовувати їх у мовленні; - визначати сполучуваність числівників з іменниками; - правильно утворювати форми числівників для позначення часу й дат.
4.4. Займенник	Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди займенників за значенням. Особливості їх відмінювання. Творення й правопис неозначених і заперечних займенників	- розпізнавати й відмінювати займенники; - відрізнити правильні форми займенників від помилкових; - правильно добирати потрібні форми займенників і використовувати їх у мовленні; - правильно писати неозначені й заперечні займенники.
4.5. Дієслово	Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми <i>на-но, -то</i>). Безособові дієслова. Види дієслів: доконаний і недоконаний. Творення видових форм. Часи дієслова: минулий, теперішній, майбутній. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Особові закінчення дієслів I та II дієвідміни. Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу. Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на <i>-но, -то</i> . Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот	- розпізнавати дієслова, особливі форми дієслова, безособові дієслова; - визначати види, часи й способи дієслів; - відрізнити правильні форми дієслів від помилкових; - правильно писати особові закінчення дієслів. - розпізнавати дієприкметники (зокрема відрізнити їх від дієприслівників); - визначати їхнє загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксичну роль; відрізнити правильні форми дієприкметників від помилкових; - добирати й комунікативно доцільно використовувати дієприкметники та дієприкметникові звороти та форми на <i>-но, -то</i> в мовленні. - розпізнавати дієприслівники, визначати їхні морфологічні ознаки, синтаксичну роль; відрізнити правильні форми дієприслівників

Назва розділу, теми	Абітурієнт повинен знати	Предметні вміння та способи навчальної діяльності
		від помилкових; правильно будувати речення з дієприслівниковими зворотами
4.6. Прислівник	Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних за творення прислівників вищого та найвищого ступенів. Правопис прислівників на -о, -е, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу	- розпізнавати прислівники, визначати їхню синтаксичну роль, ступені порівняння прислівників; - відрізнити правильні форми прислівників від помилкових; - правильно писати прислівники й сполучення прислівникового типу; добирати й комунікативно доцільно використовувати прислівники в мовленні.
4.7. Службові частини мови	Прийменник як службова частина мови. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Правопис прийменників Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні й підрядні. Групи сполучників за вживанням (одиничні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників. Розрізнення сполучників та інших сполучуваних слів. Частка як службова частина мови. Правопис часток	- розпізнавати прийменники, визначати їхні морфологічні ознаки; - правильно й комунікативно доцільно використовувати форми прийменників у мовленні - розпізнавати сполучники, визначати групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю, за вживанням і будовою; - відрізнити сполучники від інших співзвучних частин мови; - правильно й комунікативно доцільно використовувати сполучники в мовленні - розпізнавати частки; правильно писати частки.
4.8. Вигук	Вигук як частина мови. Правопис вигуків	- розпізнавати вигуки; правильно писати вигуки.
5. Синтаксис 5.1. Словосполучення	Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення.	- розрізняти словосполучення й речення, сурядний і підрядний зв'язок між словами й частинами складного речення.
5.2. Речення	Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертання)	- розрізняти речення різних видів: за метою висловлювання, емоційним забарвленням, складом граматичної основи, за наявністю другорядних членів, за наявністю необхідних членів речення, за будовою, за наявністю однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертання.
5.2.1. Просте двоскладне речення	Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Зв'язок між підметом і присудком. Тире між підметом і присудком	- визначати структуру простого двоскладного речення, особливості узгодження присудка з підметом; - правильно й комунікативно доцільно використовувати прості речення; - правильно вживати тире між підметом і присудком.
5.2.2. Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні	Означення. Прикладка як різновид означення. Додаток. Типи обставин за значенням. Порівняльний зворот.	- розпізнавати види другорядних членів; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості другорядних членів речення в мовленні.
5.2.3. Односкладні речення	Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-	- розпізнавати типи односкладних речень, визначати особливості кожного з типів; правильно й комунікативно доцільно

Назва розділу, теми	Абітурієнт повинен знати	Предметні вміння та способи навчальної діяльності
	особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні).	використовувати виражальні можливості односкладних речень у власному мовленні.
5.2.4. Просте ускладнене речення	Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Звертання непоширені й поширені. Речення зі вставними словами, словосполученнями, реченнями, їх значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки – непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в ускладненому реченні	- розпізнавати просте речення з однорідними членами, звертаннями, вставними словами, словосполученнями, реченнями, відокремленими членами (означеннями, прикладками, додатками, обставинами), зокрема уточнювальними, та правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості таких речень у мовленні; правильно розставляти розділові знаки в них.
5.2.5. Складне речення	Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення	- розпізнавати складні речення різних типів, визначати їхню структуру, види й засоби зв'язку між простими реченнями; - добирати й конструювати складні речення, що оптимально відповідають конкретній комунікативній меті.
5.2.5.1. Складносурядне речення	Складносурядне речення, його будова. Єднальні, протиставні та розділові сполучники в складносурядному реченні. Розділові знаки в складносурядному реченні	- розпізнавати складносурядні речення; комунікативно доцільно використовувати його виражальні можливості в мовленні; правильно розставляти розділові знаки в складносурядному реченні
5.2.5.2. Складнопідрядне речення	Складнопідрядне речення, його будова. Головне й підрядне речення. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку у складнопідрядному реченні. Основні види підрядних речень: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умовні, допустові). Складнопідрядні речення з кількома підрядними, розділові знаки в них	- розпізнавати складнопідрядні речення, визначати їхню будову, зокрема складнопідрядних речень з кількома підрядними; визначати основні види підрядних речень, типи складнопідрядних речень за характером зв'язку між частинами; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості складнопідрядних речень різних типів у процесі спілкування; правильно розставляти розділові знаки в складнопідрядному реченні
5.2.5.3. Безсполучникове складне речення	Типи безсполучникових складних. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні	- розпізнавати безсполучникові складні речення; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості безсполучникових складних речень у мовленні; правильно розставляти розділові знаки в безсполучникових реченнях
5.2.5.4. Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку	Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку, розділові знаки в ньому	- визначати структуру складних речень з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку; правильно й комунікативно доцільно використовувати виражальні можливості речень цього типу в мовленні; правильно розставляти розділові знаки в них
5.3. Способи відтворення чужого мовлення	Пряма й непряма мова. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог. Розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом	- замінювати пряму мову непрямою; правильно й доцільно використовувати в тексті пряму мову й цитати; правильно вживати розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом
6. Стилїстика	Стилї мовлення (розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний, конфесійний), їх основні ознаки, функції	- розпізнавати стилї мовлення, визначати особливості кожного з них; користуватися різноманітними виражальними засобами української мови в процесі спілкування для оптимального досягнення мети спілкування

Назва розділу, теми	Абітурієнт повинен знати	Предметні вміння та способи навчальної діяльності
7. Розвиток мовлення	Види мовленнєвої діяльності; адресант і адресат мовлення; монологічне й діалогічне мовлення; усне й писемне мовлення; основні правила спілкування. Тема й основна думка висловлювання. Вимоги до мовлення (змістовність, логічна послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність). Основні ознаки тексту: зв'язність, комунікативність, членованість, інформативність. Зміст і будова тексту, поділ тексту на абзаци, мікротеми. Способи зв'язку речень у тексті. Тексти різних стилів, типів, жанрів мовлення	- уважно читати, усвідомлювати й запам'ятовувати зміст прочитаного, диференціюючи в ньому головне та другорядне; критично оцінювати прочитане; аналізувати тексти різних стилів, типів і жанрів; будувати письмове висловлення, логічно викладаючи зміст, підпорядковуючи його темі й основній думці, задуму, обраному стилю та типу мовлення, досягати визначеної комунікативної мети; формулювати, добирати доречні аргументи і приклади, робити висновок, висловлювати власну позицію, свій погляд на ситуацію чи обставин; правильно структурувати текст, використовуючи відповідні мовленнєві звороти; знаходити й виправляти похибки та помилки в змісті, побудові й мовному оформленні власних висловлювань, спираючись на засвоєні знання

Рекомендовані джерела з української мови:

1. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова : Підруч. для 5 кл. загальноосвіт. навч. закл. – К. : Педагогічна преса, 2005.
2. Шелехова Г. Т., Остаф Я. І., Скуратівський Л. В. Рідна мова : Підручник для 9 кл. – К. : Освіта, 2002.
3. Глазова О. П., Кузнецов Ю. В. Рідна мова : Підруч. для 6 кл. загальноосвіт. навч. закл. – К. : Педагогічна преса, 2006.
4. Передрій Г. Р., Скуратівський Л. В., Шелехова Г. Т., Остаф Я. І. Рідна мова : Підруч. для 7 кл. – К. : Освіта, 2003
5. Олійник О. Б. Українська мова : Підручн. для 8 кл. серед. шк. – К.: Вікторія, 2004.
6. Шелехова Г. Т., Остаф Я. І., Скуратівський Л. В. Рідна мова : Підручник для 8 кл. – К. : Освіта, 2004.
7. <http://testportal.gov.ua> – офіційний сайт УЦОЯО (Українського центру оцінювання якості освіти).

ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ З “МАТЕМАТИКИ”

Обсяг та зміст тестового завдання з *математики* містить:

15 завдань з вибором однієї правильної відповіді (0 або 1 бал);

3 завдання на встановлення відповідності “логічні пари” (0, 1, 2 або 3 бали);

4 завдання відкритої форми з короткою відповіддю (0 або 2 бали).

Максимальна кількість тестових балів – 32 бали.

Назва розділу, теми	Абітурієнт повинен знати	Предметні вміння та способи навчальної діяльності
1.1 Дійсні числа (натуральні, цілі, раціональні та ірраціональні), їх порівняння та дії з ними. Числові множини та співвідношення між ними	<ul style="list-style-type: none"> - властивості дій з дійсними числами; - правила порівняння дійсних чисел; - ознаки подільності натуральних чисел на 2, 3, 5, 9, 10; - означення кореня n-го степеня та арифметичного кореня n-го степеня; - означення степеня з натуральним, цілим та раціональним показниками, їхні властивості; - числові проміжки; - модуль дійсного числа та його властивості 	<ul style="list-style-type: none"> - розрізняти види чисел та числових проміжків; - порівнювати дійсні числа; - виконувати дії з дійсними числами; - використовувати ознаки подільності; - знаходити неповну частку та остачу від ділення одного натурального числа на інше; - перетворювати звичайний дріб у десятковий та нескінченний періодичний десятковий дріб – у звичайний; - використовувати властивості модуля до розв’язання задач
1.2 Відношення та пропорції. Відсотки. Основні задачі на відсотки. Текстові задачі	<ul style="list-style-type: none"> - відношення, пропорції; - основна властивість пропорції; - означення відсотка; - правила виконання відсоткових розрахунків 	<ul style="list-style-type: none"> - знаходити відношення чисел у вигляді відсотка, відсоток від числа, число за значенням його відсотка; - розв’язувати задачі на відсоткові розрахунки та пропорції - розв’язувати текстові задачі арифметичним способом
1.3 Раціональні, ірраціональні, степеневі, показникові, логарифмічні, тригонометричні вирази та їхні перетворення	<ul style="list-style-type: none"> - означення області допустимих значень змінних виразу зі змінними; - означення тотожно рівних виразів, тотожного перетворення виразу, тотожності; - правила додавання, віднімання і множення одночленів та многочленів; - формули скороченого множення; - розклад многочлена на множники; - означення алгебраїчного дроби; - правила виконання дій з алгебраїчними дробами; - означення та властивості логарифма, та наслідки з неї; - формули зведення; - формули додавання та наслідки з них 	<ul style="list-style-type: none"> - виконувати тотожні перетворення раціональних, ірраціональних, степеневих, показникових, логарифмічних, тригонометричних виразів та знаходити їх числове значення при заданих значеннях змінних
2. Лінійні, квадратні, раціональні, ірраціональні, показникові, логарифмічні, тригонометричні рівняння, нерівності та їх системи. Застосування рівнянь, нерівностей та їх систем до розв’язування текстових задач	<ul style="list-style-type: none"> - рівняння з однією змінною, означення кореня (розв’язку) рівняння з однією змінною; - нерівність з однією змінною, означення розв’язку нерівності з однією змінною; - означення розв’язку системи рівнянь з двома змінними та методи їх розв’язань; - рівносильні рівняння, нерівності та їх системи; - методи розв’язування раціональних, ірраціональних, показникових, логарифмічних, тригонометричних рівнянь і нерівностей 	<ul style="list-style-type: none"> - розв’язувати рівняння і нерівності першого та другого степенів, а також рівняння і нерівності, що зводяться до них; - розв’язувати системи рівнянь і нерівностей першого і другого степенів, а також ті, що зводяться до них; - розв’язувати рівняння і нерівності, що містять степеневі, показникові, логарифмічні та тригонометричні вирази; - розв’язувати ірраціональні рівняння і нерівності, а також їх системи; - користуватися графічним методом розв’язування і дослідження рівнянь, нерівностей та систем; - застосовувати рівняння, нерівності та системи до розв’язування текстових задач;

Назва розділу, теми	Абітурієнт повинен знати	Предметні вміння та способи навчальної діяльності
		- розв'язувати рівняння і нерівності, що містять змінну під знаком модуля
3.1 Лінійні, квадратичні, степеневі, показникові, логарифмічні та тригонометричні функції, їх основні властивості. Числові послідовності	- означення функції, область визначення, область значень функції, графік функції; - способи задання функцій, основні властивості та графіки функцій, указаних у назві теми; - означення функції, оберненої до заданої; - означення арифметичної та геометричної прогресій; - формули n -го члена арифметичної та геометричної прогресій; - формули суми n перших членів арифметичної та геометричної прогресій; - формула суми нескінченної геометричної прогресії зі знаменником $ q < 1$	- знаходити область визначення, область значень функції; - досліджувати на парність (непарність), періодичність функцію; - будувати графіки елементарних функцій, вказаних у назві теми; - встановлювати властивості числових функцій, заданих формулою або графіком; - використовувати перетворення графіків функцій; - розв'язувати задачі на арифметичну та геометричну прогресії
3.2 Похідна функції, її геометричний та фізичний зміст. Похідні елементарних функцій. Правила диференціювання	- рівняння дотичної до графіка функції в точці; - означення похідної функції в точці; - фізичний та геометричний зміст похідної; - таблиця похідних елементарних функцій; - правила знаходження похідної суми, добутку, частки двох функцій; - правило знаходження похідної складеної функції	- знаходити кутівий коефіцієнт і кут нахилу дотичної до графіка функції в точці; - знаходити похідні елементарних функцій; - знаходити числове значення похідної функції в точці для заданого значення аргументу; - знаходити похідну суми, добутку і частки двох функцій; - знаходити похідну складеної функції
3.3 Дослідження функції за допомогою похідної. Побудова графіків функцій	- достатня умова зростання (спадання) функції на проміжку; - екстремуми функції; - означення найбільшого і найменшого значень функції	- знаходити проміжки монотонності функції; - знаходити екстремуми функції за допомогою похідної, найбільше та найменше значення функції; - досліджувати функції за допомогою похідної та будувати їх графіки
3.4 Первісна та визначений інтеграл. Застосування визначеного інтеграла до обчислення площ криволінійних трапецій	- означення первісної функції, визначеного інтеграла, криволінійної трапеції; - таблиця первісних функцій; - правила знаходження первісних; - формула Ньютона - Лейбніца	- знаходити первісну, використовуючи її основні властивості; - застосовувати формулу Ньютона-Лейбніца для обчислення визначеного інтеграла; - обчислювати площу плоских фігур за допомогою інтеграла
4. Перестановки, комбінації, розміщення (без повторень). Комбінаторні правила суми та добутку. Ймовірність випадкової події. Вибіркові характеристики	- означення перестановки, комбінації, розміщення (без повторень); - комбінаторні правила суми та добутку; - класичне означення ймовірності події, найпростіші випадки підрахунку ймовірностей подій; - означення вибіркових характеристик рядів даних (розмах вибірки, мода, медіана, середнє значення); - графічна, таблична, текстова та інші форми подання статистичної інформації	- розв'язувати найпростіші комбінаторні задачі; - обчислювати в найпростіших випадках ймовірності випадкових подій; - обчислювати та аналізувати вибіркові характеристики рядів даних (розмах вибірки, мода, медіана, середнє значення)
5. Найпростіші геометричні фігури на площині та їх властивості	- поняття точки і прямої, променя, відрізка, ламаної, кута; - аксіоми планіметрії; - суміжні та вертикальні кути, бісектриса кута та їх властивості; - паралельні та перпендикулярні прямі; - перпендикуляр і похила, серединний перпендикуляр, відстань від точки до прямої; - ознаки паралельності прямих;	- застосовувати означення, ознаки та властивості найпростіших геометричних фігур до розв'язування планіметричних задач та задач практичного змісту

Назва розділу, теми	Абітурієнт повинен знати	Предметні вміння та способи навчальної діяльності
5.1 Коло та круг	<ul style="list-style-type: none"> - коло, круг та їх елементи; - центральні, вписані кути та їх властивості; - властивості двох хорд, що перетинаються; - дотичні до кола та її властивості 	<ul style="list-style-type: none"> - застосовувати набуті знання до розв'язування планіметричних задач та задач практичного змісту
5.2 Трикутники	<ul style="list-style-type: none"> - види трикутників та їх основні властивості; - ознаки рівності трикутників; - медіана, бісектриса, висота трикутника та їх властивості; - теорема про суму кутів трикутника; - нерівність трикутника; - середня лінія трикутника та її властивості; - коло, описане навколо трикутника, і коло, вписане в трикутник; - теорема Піфагора, пропорційні відрізки прямокутного трикутника; - співвідношення між сторонами і кутами прямокутного трикутника; - теорема синусів та косинусів; 	<ul style="list-style-type: none"> - класифікувати трикутники за сторонами та кутами; - розв'язувати трикутники; - застосовувати означення та властивості різних видів трикутників до розв'язування планіметричних задач та задач практичного змісту; - знаходити радіуси кола, описаного навколо трикутника, і кола, вписаного в трикутник
5.3 Чотирикутник	<ul style="list-style-type: none"> - чотирикутник та його елементи; - паралелограм та його властивості; - ознаки паралелограма; - прямокутник, ромб, квадрат, трапеція та їх властивості; - середня лінія трапеції та її властивість; - вписані в коло та описані навколо кола чотирикутники 	<ul style="list-style-type: none"> - застосовувати означення, ознаки та властивості різних видів чотирикутників до розв'язування планіметричних задач та задач практичного змісту
5.4 Многокутники	<ul style="list-style-type: none"> - многокутник та його елементи, опуклий многокутник; - периметр многокутника; - сума кутів опуклого многокутника; - правильний многокутник та його властивості; 	<ul style="list-style-type: none"> - застосовувати означення та властивості многокутників до розв'язування планіметричних задач та задач практичного змісту
6. Геометричні величини та їх вимірювання	<ul style="list-style-type: none"> - довжина відрізка, кола та його дуги; - величина кута, вимірювання кутів; - периметр многокутника; - формули для обчислення площі трикутника, паралелограма, ромба, квадрата, трапеції, правильного многокутника, круга, кругового сектора 	<ul style="list-style-type: none"> - знаходити довжини відрізків, градусні та радіанні міри кутів, площі геометричних фігур; - обчислювати довжину кола та його дуг, площу круга, кругового сектора; - використовувати формули площ геометричних фігур до розв'язування планіметричних задач та задач практичного змісту
7. Координати на площині	<ul style="list-style-type: none"> - прямокутна система координат на площині, координати точки; - рівняння прямої та кола; 	<ul style="list-style-type: none"> - складати рівняння прямої та рівняння кола; - застосовувати координати до розв'язування планіметричних задач та задач практичного змісту
8. Прямі та площини у просторі	<ul style="list-style-type: none"> - аксіоми і теореми стереометрії; - взаємне розміщення прямих у просторі, прямої та площини у просторі, площин у просторі; - ознаки паралельності прямих, прямої і площини, площин; - паралельне проектування; - ознаки перпендикулярності прямої і площини, двох площин; - проекція похилої на площину, ортогональна проекція; - пряма та обернена теореми про три перпендикуляри; - відстань від точки до площини, від точки до прямої, від прямої до паралельної їй площини, між паралельними прямими, між паралельними площинами, між мимобіжними прямими; 	<ul style="list-style-type: none"> - застосовувати означення, ознаки та властивості паралельних і перпендикулярних прямих і площин до розв'язування стереометричних задач та задач практичного змісту; - знаходити зазначені відстані та величини кутів у просторі

Назва розділу, теми	Абітурієнт повинен знати	Предметні вміння та способи навчальної діяльності
	<ul style="list-style-type: none"> - ознака мимобіжності прямих; - кут між прямими, прямою та площиною, площинами 	
9. Многогранники, тіла і поверхні обертання	<ul style="list-style-type: none"> - двогранний кут, лінійний кут двогранного кута; - многогранники та їх елементи, основні види многогранників: призма, паралелепіпед, піраміда, зрізана піраміда; - тіла і поверхні обертання та їх елементи, основні види тіл і поверхонь обертання: циліндр, конус, зрізаний конус, куля, сфера; - перерізи многогранників та тіл обертання площиною; - формули для обчислення площ поверхонь, об'ємів многогранників і тіл обертання 	<ul style="list-style-type: none"> - розв'язувати задачі на обчислення площ поверхонь та об'ємів геометричних тіл; - встановлювати за розгорткою поверхні вид геометричного тіла; - застосовувати означення та властивості основних видів многогранників, тіл і поверхонь обертання до розв'язування стереометричних задач та задач практичного змісту
10. Координати та вектори у просторі	<ul style="list-style-type: none"> - прямокутна система координат у просторі, координати точки; - формула для обчислення відстані між двома точками та формула для обчислення координат середини відрізка; - поняття вектора, довжина вектора, колінеарні вектори, рівні вектори, координати вектора; - додавання, віднімання векторів, множення вектора на число; - скалярний добуток векторів та його властивості; - формула для знаходження кута між векторами, що задані координатами; - умови колінеарності та перпендикулярності векторів, що задані координатами 	<ul style="list-style-type: none"> - знаходити координати середини відрізка та відстань між двома точками; - виконувати дії з векторами; - знаходити скалярний добуток векторів; - застосовувати координати і вектори до розв'язування стереометричних задач та задач практичного змісту

Основна рекомендована література

1. Навчальна програма для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів.
2. Програма зовнішнього незалежного оцінювання з математики. - 2022.
3. Апостолова Г. В. Геометрія: 8 кл.: дворівн. підруч. для загальноосвіт. навч. закл. / Г.В. Апостолова. - К. : Генеза, 2008. - 272 с.
4. Апостолова Г. В. Геометрія: 9 : дворівн. підруч. для загальноосвіт. навч. закл. / Г.В. Апостолова. К. : Генеза, 2009. - 304 с.
5. Мерзляк А.Г. Алгебра: підручн. для 9 кл. з поглибл. вивченням математики. / А.Г. Мерзляк, В.Б. Полонський, М.С. Якір. - Х. :Гімназія, 2009. - 384 с.
6. Мерзляк А. Г. Алгебра: підручн. для 8 кл. з поглибл. вивченням математики. / А.Г. Мерзляк, В.Б. Полонський, М.С. Якір. - Х. :Гімназія, 2009. - 386 с.
7. Бурда МІ. Геометрія: підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. / М. І. Бурда, Н. А. Тарасенкова. - К. : Зодіак-ЕКО, 2008. - 240 с.
8. Бурда М.І. Збірник завдань для державної підсумкової атестації з математики. 9 клас. / М.І. Бурда, О. П. Вашуленко, Н. С. Прокопенко. - Х. : Гімназія. 2010. - 256 с
9. Бевз Т. П. Алгебра: підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Г.П. Бевз, В.Г. Бевз. -К. : Зодіак-ЕКО, 2008. - 256 с.
10. Мальований Ю. /., Литвиненко Г. М., Возняк Г.М. Алгебра: підручник для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів. / за ред. Ю. 1. Мальованого, Г. М. Литвиненко, Г.М. Возняк. - Тернопіль: Навчальна книга. - Богдан, 2009. - 288 с.

11. Бевз Т. П. Алгебра і початки аналізу. 10-11 кл. Підручник для шкіл, ліцеїв, гімназій гуманітарного напрямку. / Г.П. Бевз, В.Г. Бевз. - К. : ТОВ «Бліц», 2005. - 256 с. 3.1.12.

12. Афанасьєва О.М. Геометрія. Підручник для шкіл (класів) технічного профілю. О.М. Афанасьєва та ін. - К. : Навчальна книга Богдан, 2003.

13. Гетманцев В.Д., Саушкін О.Ф. Математика: Алгебра і початки аналізу: Посібник.-К.: Либідь, 1995.-256 с.

14. Кушнір І.А. Геометрія. Теорема і задачі: Т. 1 Планіметрія; Т. 2. Стереометрія.- К.: Астарта, 1996.

15. Збірник задач з математики для вступників до вузів / За ред. М.І.Сканаві.-К.: Вища школа, 1996.-446 с.

ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ З “ФІЗИКИ”

Обсяг та зміст тестових завдань з *фізики* містить:

12 завдань з вибором однієї правильної відповіді (0 або 1 бал);

2 завдання на встановлення відповідності “логічні пари” (0, 1, 2, 3 або 4 бали);

6 завдання відкритої форми з короткою відповіддю (0 або 2 бали).

Максимальна кількість тестових балів – 32 бали.

МЕХАНІКА		
Назва розділу, теми	Знання	Предметні вміння та способи навчальної діяльності
<p>Основи кінематики. Механічний рух. Система відліку. Відносність руху. Матеріальна точка. Траєкторія. Шлях і переміщення. Швидкість. Додавання швидкостей.</p> <p>Нерівномірний рух. Середня і миттєва швидкості. Рівномірний і рівноприскорений рухи. Прискорення. Графіки залежності кінематичних величин від часу при рівномірному і рівноприскореному рухах.</p> <p>Рівномірний рух по колу. Період і частота. Лінійна і кутова швидкості. Доцентрове прискорення.</p> <p>Основи динаміки. Перший закон Ньютона. Інерціальні системи відліку. Принцип відносності Галілея.</p> <p>Взаємодія тіл. Маса. Сила. Додавання сил. Другий закон Ньютона. Третій закон Ньютона.</p> <p>Гравітаційні сили. Закон всесвітнього тяжіння. Сила тяжіння. Рух тіла під дією сили тяжіння.</p> <p>Вага тіла. Невагомість. Рух штучних супутників. Перша космічна швидкість.</p> <p>Сили пружності. Закон Гука. Сили тертя. Коефіцієнт тертя. Момент сили. Умови рівноваги тіла. Види рівноваги.</p> <p>Закони збереження в механіці. Імпульс тіла. Закон збереження імпульсу. Реактивний рух.</p> <p>Механічна робота. Кінетична та потенціальна енергія. Закон збереження енергії в механічних процесах. Потужність.</p>	<p>Явища і процеси: рух, інерція, вільне падіння тіл, взаємодія тіл, деформація, плавання тіл тощо.</p> <p>Фундаментальні досліди: Архімеда, Торрічеллі, Б. Паскаля, Г. Галілея, Г. Кавендиша.</p> <p>Основні поняття: механічний рух, система відліку, матеріальна точка, траєкторія, координата, переміщення, шлях, швидкість, прискорення, інерція, інертність, маса, сила, вага, момент сили, тиск, імпульс, механічна робота, потужність, коефіцієнт корисної дії, кінетична та потенціальна енергія, період і частота.</p> <p>Ідеалізовані моделі: матеріальна точка, замкнена система.</p> <p>Закони, принципи: закони кінематики; I, II, III закони Ньютона; закони збереження імпульсу й енергії, всесвітнього тяжіння, Гука, Паскаля, Архімеда; умови рівноваги та плавання тіл; принципи: відносності Галілея.</p> <p>Теорії: основи класичної механіки.</p> <p>Практичне застосування теорії: розв'язання основної задачі механіки, рух тіл під дією однієї або кількох сил; вільне падіння; рух транспорту, снарядів, планет, штучних супутників; рівноваги тіл, ККД простих механізмів, передача тиску рідинами та газами, плавання тіл; принцип дії вимірювальних приладів і технічних пристроїв:</p> <p>терези, динамометр, стробоскоп, барометр, манометр, кульковий підшипник, насос, важіль, сполучені посудини, блоки,</p>	<p>Уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • розпізнавати прояви механічних явищ і процесів у природі та їх практичне застосування в техніці, зокрема відносності руху, різних видів руху, взаємодії тіл, інерції, використання машин і механізмів, умов рівноваги, перетворення одного виду механічної енергії в інший тощо; • застосовувати основні поняття та закони, принципи, правила механіки, формули для визначення фізичних величин та їхніх одиниць; математичні вирази законів механіки; • визначати межі застосування законів механіки; • розрізняти різні види механічного руху за його параметрами; • розв'язувати: <ol style="list-style-type: none"> 1) розрахункові задачі, застосовуючи функціональні залежності між основними фізичними величинами, на: <ul style="list-style-type: none"> рівномірний і рівноприскорений прямолінійні рухи; відносний рух; рівномірний рух по колу; рух тіл під дією однієї або кількох сил, рух зв'язаних тіл; умови рівноваги та плавання тіл; всесвітнє тяжіння; закони Ньютона, Гука, Паскаля, Архімеда; збереження імпульсу й енергії; 2) задачі на аналіз графіків руху тіл і визначення за ними його параметрів, побудову графіка зміни однієї величини за графіком іншої; 3) задачі, що передбачають обробку та аналіз результатів експерименту, показаних на фото або схематичному рисунку; комбіновані задачі, для розв'язування яких використовуються поняття і закономірності з кількох

<p>Коефіцієнт корисної дії. Прості механізми.</p> <p>Елементи механіки рідин та газів. Тиск. Закон Паскаля для рідин та газів. Атмосферний тиск. Тиск нерухої рідини на дно і стінки посудини. Архімедова сила. Умови плавання тіл.</p>	<p>похила площина, водопровід, шлюз, гідравлічний прес, насоси.</p>	<p>підрозділів механіки.</p>
--	---	------------------------------

МОЛЕКУЛЯРНА ФІЗИКА І ТЕРМОДИНАМІКА

Назва розділу, теми	Знання	Предметні вміння та способи навчальної діяльності
<p>Основи молекулярно-кінетичної теорії. Основні положення молекулярно-кінетичної теорії та їх дослідне обґрунтування. Маса і розмір молекул. Стала Авогадро. Середня квадратична швидкість теплового руху молекул.</p> <p>Ідеальний газ. Основне рівняння молекулярно-кінетичної теорії ідеального газу. Температура та її вимірювання. Шкала абсолютних температур.</p> <p>Рівняння стану ідеального газу. Ізопроцеси в газах.</p> <p>Основи термодинаміки. Тепловий рух. Внутрішня енергія та способи її зміни. Кількість теплоти. Питома теплоємність речовини.</p> <p>Робота в термодинаміці. Закон збереження енергії в теплових процесах. (перший закон термодинаміки).</p> <p>Застосування першого закону термодинаміки до ізопроцесів. Адіабатний процес.</p> <p>Необоротність теплових процесів. Принцип дії теплових двигунів. Коефіцієнт корисної дії теплового двигуна і його максимальне значення.</p> <p>Властивості газів, рідин і твердих тіл. Пароутворення (випаровування та кипіння). Конденсація. Питома теплота пароутворення. Насичена та ненасичена пара, їхні властивості. Відносна вологість повітря та її вимірювання.</p> <p>Плавлення і тверднення</p>	<p>Явища і процеси: броунівський рух, дифузія, стиснення газів, тиск газів, процеси теплообміну (теплопровідність, конвекція, випромінювання), встановлення теплової рівноваги, необоротність теплових явищ, агрегатні перетворення речовини, деформація твердих тіл, змочування, капілярні явища тощо.</p> <p>Фундаментальні досліді: Р. Бойля, Е. Маріотта, Ж. Шарля, Ж. Гей-Люссака.</p> <p>Основні поняття: кількість речовини, стала Авогадро, молярна маса, середня квадратична швидкість теплового руху молекул, температура, тиск, об'єм, концентрація, густина, теплообмін, робота, внутрішня енергія, кількість теплоти, адіабатний процес, ізопроцеси, питома теплоємність речовини, питома теплота плавлення, питома теплота пароутворення, питома теплота згоряння палива, поверхнева енергія, сила поверхневого натягу, поверхневий натяг, насичена та ненасичена пара, відносна вологість повітря, точка роси, кристалічні та аморфні тіла, анізотропія монокристалів, пружна і пластична деформації, видовження, механічна напруга.</p> <p>Ідеалізовані моделі: ідеальний газ, ідеальна теплова машина.</p> <p>Закони, принципи та межі їхнього застосування: основне рівняння молекулярно-кінетичної теорії, рівняння стану ідеального газу, газові закони,</p>	<p>Уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • розпізнавати прояви теплових явищ і процесів у природі та їх практичне застосування в техніці, зокрема дифузії, використання стисненого газу, зміни внутрішньої енергії (агрегатного стану речовини), видів теплообміну, явища змочування та капілярності, різних видів деформації, властивостей кристалів та інших матеріалів у техніці й природі, створення матеріалів із заданими властивостями, застосування теплових двигунів на транспорті, в енергетиці, у сільському господарстві, методи профілактики та боротьби із забрудненням навколишнього природного середовища; • застосовувати основні поняття та закони, принципи, правила молекулярної фізики та термодинаміки, • формули для визначення фізичних величин та їх одиниць; математичні вирази законів молекулярної фізики та термодинаміки; • визначати межі застосування законів молекулярної фізики та термодинаміки; • розрізняти: різні агрегатні стани речовини, насичену та ненасичену пару, кристалічні та аморфні тіла; • розв'язувати: <ol style="list-style-type: none"> 1) розрахункові задачі, застосовуючи функціональні залежності між основними фізичними величинами, на: рівняння молекулярно-кінетичної теорії ідеального газу, зв'язку між масою і кількістю молекул;

<p>тіл. Питома теплота плавлення. Теплота згорання палива. Рівняння теплового балансу для найпростіших теплових процесів.</p> <p>Поверхневий натяг рідин. Сила поверхневого натягу. Змочування. Капілярні явища.</p> <p>Кристалічні та аморфні тіла. Механічні властивості твердих тіл. Види деформацій. Модуль Юнга.</p>	<p>перший закон термодинаміки, рівняння теплового балансу.</p> <p>Теорії: основи термодинаміки та молекулярно-кінетичної теорії.</p> <p>Практичне застосування теорії: окремі випадки рівняння стану ідеального газу та їхнє застосування в техніці, використання стисненого газу та теплових машин, явища дифузії, кипіння під збільшеним тиском, термічна обробка металів, механічні властивості різних матеріалів і використання пружних властивостей тіл у техніці тощо; принцип дії вимірювальних приладів та технічних пристроїв: калориметр, термометр, психрометр, теплова машина (теплові двигуни, парова й газова турбіни).</p>	<p>залежність тиску газу від концентрації молекул і температури; внутрішню енергію одноатомного газу, залежність густини та тиску насиченої пари від температури; рівняння стану ідеального газу, газові закони; роботу термодинамічного процесу; перший закон термодинаміки; рівняння теплового балансу; на поверхневі та капілярні явища, пружну деформацію тіл; відносну вологість повітря.</p> <p>2) задачі на аналіз графіків ізопроцесів та побудову їх у різних системах координат; обчислення за графіком залежності тиску від об'єму; роботи, виконаної газом; аналіз графіків теплових процесів; аналіз діаграми розтягання металів;</p> <p>3) задачі, які передбачають обробку та аналіз результатів експерименту, що показано на фото або схематичному рисунку;</p> <p>4) комбіновані задачі, для розв'язування яких використовуються поняття та закономірності з кількох розділів молекулярної фізики, термодинаміки та механіки;</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ скласти план виконання експериментів, роботи з вимірювальними приладами та пристроями, зокрема калориметром, термометром, психрометром; ▪ робити узагальнення щодо властивостей речовин у різних агрегатних станах; розташування, руху та взаємодії молекул залежно від стану речовини.
ЕЛЕКТРОДИНАМІКА		
Назва розділу, теми	Знання	Предметні вміння та способи навчальної діяльності
<p>Основи електростатики.</p> <p>Електричний заряд. Закон збереження електричного заряду. Закон Кулона.</p> <p>Електричне поле. Напруженість електричного поля. Принцип суперпозиції полів.</p> <p>Провідники та діелектрики в електростатичному полі. Робота електричного поля при переміщенні заряду. Потенціал і різниця</p>	<p>Явища і процеси: електризація, взаємодія заряджених тіл, два види електричних зарядів, вільні носії зарядів у провідниках, поляризація діелектриків, дія електричного струму, електроліз, термоелектронна емісія, іонізація газів, магнітна взаємодія, існування магнітного поля Землі, електромагнітна індукція та самоіндукція тощо.</p> <p>Фундаментальні досліді: III.</p>	<p>Уміти:</p> <p>Розпізнавати прояви електромагнітних явищ і процесів у природі та їх практичне застосування в техніці, зокрема електростатичний захист, використання провідників та ізоляторів, конденсаторів, дії електричного струму, використання магнітних властивостей речовини, електролізу в техніці (добування чистих металів, гальваностегія,</p>

потенціалів. Напруга. Зв'язок між напругою і напруженістю однорідного електричного поля.

Електроємність.

Конденсатори. Електроємність плоского конденсатора. З'єднання конденсаторів.

Енергія електричного поля. Закони постійного струму. Електричний струм. Умови існування електричного струму. Сила струму. Закон Ома для ділянки кола. Опір провідників. Послідовне та паралельне з'єднання провідників.

Електрорушійна сила. Закон Ома для повного кола. Робота і потужність електричного струму. Закон Джоуля-Ленца.

Електричний струм у різних середовищах.

Електричний струм у металах. Електронна провідність металів.

Залежність опору металів від температури. Надпровідність. Електричний струм у розчинах і розплавах електролітів.

Закони електролізу. Застосування електролізу.

Електричний струм у газах. Несамостійний і самостійний розряди. Поняття про плазму.

Електричний струм у вакуумі. Термоелектронна емісія. Діод. Електронно-променева трубка.

Електричний струм напівпровідників. Власна та домішкова електропровідність напівпровідників. Залежність опору напівпровідників від температури. Електронно-дірковий перехід. Напівпровідниковий діод.

Магнітне поле, електромагнітна індукція. Взаємодія струмів. Магнітне поле. Магнітна індукція. Закон Ампера. Сила Лоренца. Магнітні властивості речовин. Магнітна проникність. Феромагнетика.

Кулона, Г. Ома, Х. Ерстеда, А.-М. Ампера, М. Фарадея.

Основні поняття: електричний заряд, елементарний заряд, електростатичне поле, напруженість, лінії напруженості (силові лінії), провідники та діелектрики, діелектрична проникність речовини, робота сил електростатичного поля, потенціальна енергія заряду в електричному полі, потенціал, різниця потенціалів, напруга, електроємність, енергія зарядженого конденсатора, сила струму, опір, електрорушійна сила, надпровідність, вакуум, термоелектронна емісія, власна та домішкова провідність напівпровідників, електронна провідність металів, дисоціація, хімічний еквівалент, іонізація, рекомбінація, плазма, несамостійний і самостійний розряди, магнітна індукція, сили Ампера і Лоренца, магнітна проникність, електромагнітна індукція, індукційний струм, магнітний потік, ЕРС індукції, електромагнітне поле, самоіндукція, індуктивність, ЕРС самоіндукції, енергія магнітного поля.

Ідеалізовані моделі: точковий заряд, нескінченна рівномірно заряджена площина.

Закони, принципи, правила, гіпотези: закони збереження електричного заряду, Кулона, Ома (для ділянки та повного електричного кола), Джоуля-Ленца, Ампера, електролізу, електромагнітної індукції; принцип суперпозиції електричних полів; правила свердлика (правого гвинта), лівої руки, Ленца; гіпотеза Ампера.

Теорії: основи класичної електронної теорії, теорії електромагнітного поля.

Практичне застосування теорії: використання електростатичного захисту, ізоляторів та провідників, конденсаторів, дії електричного струму, законів струму для розрахунку електричних кіл, електролізу, плазми в техніці,

гальванопластика), електромагнітів, електродвигунів, котушок індуктивності, конденсаторів;

- застосовувати основні поняття та закони, принципи, правила електродинаміки, формули для визначення фізичних величин та їх одиниць; математичні вирази законів електродинаміки;

- визначати межі застосування законів Кулона та Ома;

- розрізняти: провідники й діелектрики, полярні й неполярні діелектрики, види магнетиків, несамостійний і самостійний розряди в газах, власну та домішкову провідність напівпровідників;

- порівнювати властивості магнітного поля, електростатичного та вихорового електричних полів; розв'язувати:

- 1) розрахункові задачі, що вимагають застосування функціональних залежностей між основними фізичними величинами, на: взаємодію точкових зарядів (застосування закону Кулона); напруженість поля точкового заряду, провідної кулі, принцип суперпозиції; дію електричного поля на заряд; електроємність плоского конденсатора, з'єднання конденсаторів, енергію зарядженого конденсатора; розрахунок електричних кіл (у т.ч. змішаних з'єднань провідників) із використанням законів Ома; роботу, потужність і теплову дію електричного струму; проходження електричного струму через електроліти; визначення напрямку та модуля вектора магнітної індукції; сили Ампера, сили Лоренца, ЕРС індукції в рухомих провідниках, на закон електромагнітної індукції, ЕРС самоіндукції, енергію магнітного поля провідника зі струмом;

- 2) задачі на аналіз графічного зображення електростатичного та магнітного полів, застосування закону Ома, залежності опору металевого провідника та напівпровідника від температури, вольт-амперну характеристику діода; задачі, що передбачають обробку та аналіз результатів

<p>Магнітний потік. Явище електромагнітної індукції. Закон електромагнітної індукції. Правило Ленца. Явище самоіндукції. <u>Індуктивність.</u> <u>Енергія магнітного поля.</u></p>	<p>видів самостійного розряду, руху електричних зарядів в електричному та магнітному полях, магнітних властивостей речовини тощо; принцип дії вимірювальних приладів і технічних пристроїв: електроскоп, електрометр, конденсатор, джерела струму. (акумулятор, гальванічний елемент, генератор), електровимірювальні прилади (амперметр, вольтметр), споживачі струму (двигуни, резистор, електронагрівальні прилади, плавкі запобіжники, реостати), електронно-променева трубка, напівпровідникові прилади, електромагніти, гучномовець, електродинамічний мікрофон.</p>	<p>експерименту, показаних на фото або схематичному рисунку; 3) комбіновані задачі, для розв'язування яких використовуються поняття та закономірності з механіки, молекулярної фізики та електродинаміки; • складати план виконання експериментів, роботи з вимірювальними приладами та пристроями, зокрема електроскопом, електрометром, конденсаторами, джерелами струму, перетворювачами струму, приладами для вимірювання характеристик струму, споживачами струму, електромагнітом, соленоїдом; робити узагальнення щодо носіїв електричного заряду в різних середовищах; магнітних властивостей різних речовин.</p>
--	--	---

КОЛИВАННЯ І ХВИЛІ. ОПТИКА

Назва розділу, теми	Знання	Предметні вміння та способи навчальної діяльності
<p>Механічні коливання і хвилі. Колівальний рух. Вільні механічні коливання. Гармонічні коливання. Зміщення, амплітуда, період, частота і фаза гармонічних коливань. Коливання вантажу на пружині. Математичний маятник, період коливань математичного маятника. Перетворення енергії при гармонічних коливаннях. Вимушені механічні коливання. Явище резонансу. Поширення коливань у пружних середовищах. Поперечні та поздовжні хвилі. Довжина хвилі. Зв'язок між довжиною хвилі, швидкістю її поширення та періодом (частотою). Звукові хвилі. Швидкість звуку. Гучність звуку та висота тону. Інфра- та ультразвук. Електромагнітні коливання і хвилі. Вільні електромагнітні коливання в коліальному контурі. Перетворення енергії в коліальному контурі. Власна частота й період</p>	<p>Явища і процеси: коливання тіла на нитці та пружині, резонанс, поширення коливань у просторі, відбивання хвиль, прямолінійне поширення світла в однорідному середовищі, утворення тіні та півтіні, місячні та сонячні затемнення, заломлення світла на межі двох середовищ, скінченність швидкості поширення світла і радіохвиль тощо. Фундаментальні досліді: Г. Герца; О. Попова та Г. Марконі; І. Ньютона, І. Пулюя та В. Рентгена. Основні поняття: гармонічні коливання, зміщення, амплітуда, період, частота і фаза, резонанс, поперечні та поздовжні хвилі, довжина хвилі, швидкість і гучність звуку, висота тону, інфразвук, ультразвук, вільні та вимушені електромагнітні коливання, коліальний контур, змінний струм, резонанс, автоколивання, автоколівальна система, період (частота) вільних електромагнітних коливань в електричному контурі, електричний резонанс, змінний електричний струм, коефіцієнт трансформації,</p>	<p>Уміти: розпізнавати прояви коліальних і хвильових (зокрема світлових) явищ і процесів у природі та їх практичне застосування в техніці, зокрема поширення поперечних і поздовжніх хвиль, практичне застосування звукових та ультразвукових хвиль у техніці, використання електромагнітного випромінювання різних діапазонів, застосування явищ інтерференції та поляризації світла, використання лінійчастих спектрів; застосовувати основні поняття та закони для коліального руху і хвильових процесів, формули для визначення фізичних величин та їх одиниць; математичні вирази законів; визначати межі застосування законів розрізняти: поперечні та поздовжні хвилі, випромінювання різних діапазонів; розв'язувати: 1) розрахункові задачі, застосовуючи функціональні залежності між основними фізичними величинами, на: залежність періоду власних коливань від параметрів системи; закон збереження енергії в коліальному процесі; гармонічні коливання, довжину хвилі; закони</p>

<p>електромагнітних коливань. Вимушені електричні коливання. Змінний електричний струм. Генератор змінного струму. Електричний резонанс. Трансформатор. Передача електроенергії на великій відстані. Електромагнітне поле. Електромагнітні хвилі та швидкість їх поширення. Шкала електромагнітних Хвиль Властивості електромагнітного випромінювання різних діапазонів. Оптика. Прямолінійність поширення світла в однорідному середовищі. Швидкість світла та її вимірювання. Закони відбивання світла. Побудова зображень, які дає плоске дзеркало. Закони заломлення світла. Абсолютний і відносний показники заломлення. Повне відбивання. Лінза. Оптична сила лінзи. Формула тонкої лінзи. Побудова зображень, які дає тонка лінза. Інтерференція світла та її практичне застосування. Дифракція світла. Дифракційні ґратки та їх використання для визначення довжини світлової хвилі. Дисперсія світла. Неперервний і лінійний частий спектри. Спектральний аналіз. Поляризація світла.</p>	<p>електромагнітні хвилі, оптична сила та фокус лінзи, показник заломлення; повне відбивання, джерела когерентного випромінювання, інтерференція, дифракція, дисперсія, поляризація світла. Ідеалізовані моделі: Математичний маятник, ідеальний коливальний контур. Закони, принципи: рівняння незатухаючих гармонічних коливань, закон прямолінійного поширення світла в однорідному середовищі, незалежності поширення світлових пучків, закони відбивання та заломлення хвиль, умови виникнення інтерференційного максимуму та мінімуму; принцип Гюйгенса. Теорії: основи теорії електромагнітного поля. Практичне застосування теорії: передача електричної енергії на відстань, передача інформації за допомогою електромагнітних хвиль, радіолокація, використання електромагнітного випромінювання різних діапазонів, застосування явищ інтерференції та поляризації світла, використання лінійчатих спектрів, спектральний аналіз; принцип дії вимірювальних приладів та технічних пристроїв: генератор на транзисторі, генератор змінного струму, трансформатор, найпростіший радіоприймач, окуляри, фотоапарат, проєкційний апарат, лупа, мікроскоп, світловод, спектроскоп.</p>	<p>геометричної оптики, формулу тонкої лінзи; інтерференцію та дифракцію світла; 2) задачі на аналіз графіків незатухаючих (гармонічних) і затухаючих коливань, залежності амплітуди вимушених коливань від частоти зовнішньої періодичної сили, зображення ходу світлових променів на межі двох прозорих середовищ; зображень, отриманих за допомогою плоского дзеркала та тонкої лінзи; 3) комбіновані задачі, для розв'язування яких використовуються поняття та закономірності різних розділів фізики; 4) задачі, що передбачають обробку та аналіз результатів експерименту, представлених на фото або схематичному рисунку; ■ складати план виконання дослідів, роботи вимірювальними приладами та пристроями (зокрема, тілом на нитці), генератором на транзисторі, трансформатором, джерелами світла, плоским дзеркалом, лінзою, прозорою плоско-паралельною пластинкою, дифракційними ґратками.</p>
---	--	--

КВАНТОВА ФІЗИКА. ЕЛЕМЕНТИ ТЕОРІЇ ВІДНОСНОСТІ

Назва розділу, теми	Знання	Предметні вміння та способи навчальної діяльності
<p>Елементи теорії відносності. Принципи (постулати) теорії відносності Ейнштейна. Релятивістський закон додавання швидкостей. Взаємозв'язок маси та енергії. Світлові кванти. Гіпотеза Планка. Стала Планка. Кванти світла (фотони).</p>	<p>Явища і процеси: рух елементарних частинок у прискорювачах, відкриття спектральних ліній, радіоактивності, ізотопи, втрата металами негативного заряду при опроміненні світлом, залежність енергії фотоелектронів від частоти світла і незалежність від його</p>	<p>Уміти: • розпізнавати прояви квантових явищ і процесів у природі та їх практичне застосування в техніці, зокрема фактів, що підтверджують висновки спеціальної теорії відносності; явищ, що підтверджують корпускулярно-хвильовий дуалізм властивостей</p>

Фотоэффект та його закони.
Рівняння Ейнштейна для
фотоэффекту. Застосування
фотоэффекту в техніці.

Тиск світла. Дослід
Лебедева.

Атом та атомне ядро.

Дослід Резерфорда.
Ядерна модель атома.
Квантові постулати Бора.

Випромінювання та
поглинання світла атомом.
Утворення лінійчастого
спектра. Лазер.

Склад ядра атома. Ізотопи.
Енергія зв'язку атомних ядер.
Ядерні реакції. Поділ ядер
урану. Ядерний реактор.
Термоядерна реакція.

Радіоактивність. Альфа-,
бета-, гамма-випромінювання.

Методи реєстрації
іонізуючого випромінювання.

інтенсивності, дифракція фотонів
та електронів.

Фундаментальні дослід:

А. Столетова; П.Лебедева;
Е.Резерфорда; А.Беккереля.

Основні поняття: кванти
світла (фотони), фотоэффект,
червона межа фотоэффекту, тиск
світла, ізотопи, радіоактивність,
альфа- і бета-частинки, гамма-
випромінювання, квантовий
характер випромінювання та
поглинання світла атомами,
індуковане випромінювання,
протон, нейтрон, ядерні сили,
радіоактивний розпад, період
напіврозпаду; енергія зв'язку
атомних ядер, дефект мас,
енергетичний вихід ядерних
реакцій, ланцюгова ядерна
реакція, критична маса.

Ідеалізовані моделі:
планетарна модель атома,
протонно-нейтронна модель
ядра.

Закони, принципи, гіпотези:
постулати теорії відносності,
закон зв'язку між масою та
енергією, закони фотоэффекту,
рівняння Ейнштейна для
фотоэффекту, квантові постулати
Бора, закон радіоактивного
розпаду, гіпотеза Планка.

Теорії: основи спеціальної
теорії відносності, теорії
фотоэффекту, корпускулярно-
хвильовий дуалізм, теорії будови
атома та ядра.

**Практичне застосування
теорії:**

застосування фотоэффекту,
будова

та властивості атомних ядер,
пояснення лінійчастих спектрів
випромінювання та поглинання,
застосування лазерів, ядерна
енергетика, принцип дії
вимірювальних приладів і
технічних пристроїв:
фотоелемент, фотореле,
лічильник Гейгера, камера
Вільсона, бульбашкова камера,
лазер, ядерний реактор.

світла; використання законів
фотоэффекту в техніці, методів
спостереження і реєстрації
мікрочастинок;

- застосувати основні поняття
та закони спеціальної теорії
відносності, теорії
фотоэффекту, теорії будови атома та
ядра, формули для визначення
фізичних величин та їх одиниць;
математичні вирази законів;

- розрізняти: види спектрів,
радіоактивності;

- порівнювати особливості
треків мікрочастинок у
електричному і магнітному полях;
утворення різних видів спектрів
загальні особливості процесів, що
відбуваються при радіоактивному
розпаді ядер, умови виникнення
ланцюгової та термоядерних
реакцій; природу альфа-, бета-,
гамма- випромінювань;

- розв'язувати:

- 1) розрахункові задачі,
застосовуючи функціональні
залежності між основними
фізичними величинами на:
релятивістський закон додавання
швидкостей, застосування формул
зв'язку між масою, імпульсом та
енергією; застосування квантових
постулатів Бора до процесів
випромінювання та поглинання
енергії атомом; застосування
рівняння Ейнштейна для
фотоэффекту, складання рівнянь
ядерних реакцій на основі
законів збереження; розрахунок
дефекту мас, енергії зв'язку
атомних ядер, енергетичного
виходу ядерних реакцій;
застосування законів збереження
імпульсу та енергії до опису
зіткнень мікрочастинок;
застосування закону радіоактивного
розпаду, визначення періоду
напіврозпаду;

- 2) задачі на аналіз
графіків зміни кількості
радіоактивних ядер із часом,
енергетичних діаграм поглинання
та випромінювання світла;

- 3) задачі, що
передбачають оброблення та аналіз
результатів експерименту,
показаних на фото або

		<p>схематичному рисунку, зокрема щодо визначення характеристик елементарних частинок або ядер за фотознімками їхніх треків (зокрема в магнітному полі);</p> <p>- складати план виконання дослідів та експериментів, роботи з вимірювальними приладами та пристроями, зокрема з фотоелементом, фотореле;</p> <p>- робити узагальнення щодо властивостей речовини та поля.</p>
--	--	--

Основна рекомендована література

1. Коршак Є.В. та ін. Фізика, 7 кл. Підручник для серед. загальноосвіт. шк. – К.: Перун, 2005. – 160 с.
2. Коршак Є.В. та ін. Фізика, 8 кл. Підручник для серед. загальноосвіт. шк. – К.: Перун, 2005. – 192 с.
3. Гончаренко С.У. Фізика, 9 кл. Підручник. – К.: Освіта, 2004. – 320 с.
4. Коршак Є.В. та ін. Фізика, 9 кл. Підручник для серед. загальноосвіт. шк. – К.: Перун, 2005. – 232 с.
5. Гончаренко С.У. Фізика, 10 кл. Підручник. – К.: Освіта, 2004. – 319 с.
6. Коршак Є.В. та ін. Фізика, 10 кл. Підручник для серед. загальноосвіт. шк. – К.: Перун, 2004. – 312 с.
7. Гончаренко С.У. Фізика, 11 кл. Підручник. – К.: Освіта, 2004. – 319 с.
8. Коршак Є.В. та ін. Фізика, 9 кл. Підручник для серед. загальноосвіт. шк. – К.: Перун, 2004. – 288 с.
9. Гельфрат І.М. та ін. Збірник різнорівневих завдань для державної підсумкової атестації з фізики, 9-11 кл. – Х.: Гімназія, 2005.
10. Калита В. М., Стучинська Н.В. Фізика, 10-11 кл. Навч. посібник. – Книга плюс, 2003. – 154 с.
11. Гончаренко С. У. Збірник задач і запитань з фізики, 9-11 кл. Посібник. – К.: Освіта, 2004. – 384с.
12. Терещук Б.М., Лапінський В.В. Фізика, 9-11 кл. Довідник старшокласника та абітурієнта. – Ч.: Торсінг, 2005. – 225 с.
13. Гончаренко С.У., Мисечко Є.М. Контрольні роботи з фізики, 10-11 кл. Посібник. – К.: Освіта, 1999. – 140 с.
14. Соколович Ю.А., Богданова А.С. Довідник з курсу фізики середньої школи з прикладами рішення задач, 7-11 кл. Навч.-методичний посібник. – Х.: Ранок, 1999. – 464 с.

ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ З “ІСТОРІЇ УКРАЇНИ”:

- Обсяг та зміст тестових завдань з *історії України* містить:
- 20 завдань з вибором однієї правильної відповіді “логічні пари” (0 або 1 бал);
 - 4 завдання на встановлення відповідності (0, 1, 2, 3 або 4 бали);
 - 3 завдання на встановлення правильної послідовності (0, 1, 2 або 3 бали);
 - 3 завдання з вибором трьох правильних відповідей із семи запропонованих варіантів (0, 1, 2 або 3 бали).
- Максимальна кількість тестових балів – 54 бали.

Назва розділу, теми	Абітурієнт повинен знати	Предметні вміння та способи навчальної діяльності
1. Вступ до історії України	Факти: Історія України як наука. Загальна періодизація. Джерела з історії України.	Розпізнавати територіальні межі України. Характеризувати основні джерела історії України. Визначати основні періоди історії України.
2. Стародавня історія України	Факти: Поява та розселення людей на території України. Поширення землеробства й скотарства на землях України. Кочовики за раннього залізного віку. Заснування античних міст-колоній у Північному Причорномор'ї та Криму. Перші писемні згадки про давніх слов'ян (венедів, антів, склавинів). Велике розселення слов'ян. Дати: IV - середина III тис. до н.е. – розселення племен трипільської культури на території України; VIII-VI ст. до н. е. – Велика грецька колонізація; друга половина V - VII ст. – Велике розселення слов'ян. Поняття та терміни: «історичні джерела», «археологічна культура», «палеоліт», «мезоліт», «неоліт», «бронзовий вік», «ранній залізний вік», «колонізація».	Знати місця основних стоянок людей кам'яного віку на теренах сучасної України (Королеве, Кіік-Коба, Кирилівка, Мізин); території розселення трипільців, кіммерійців, скіфів і сарматів, місце розташування античних міст-колоній Північного Причорномор'я та Криму (Тіра, Ольвія, Пантікапей, Херсонес), напрямки розселення слов'ян під час Великого переселення народів. Характеризувати суспільне, господарське та духовне життя носіїв трипільської культури, кіммерійців, скіфів, давніх слов'ян. Визначати риси неолітичної революції, причини та наслідки занепаду Великої Скіфії, особливості грецької колонізації Північного Причорномор'я та Криму, наслідки та значення Великого розселення слов'ян.
3. Київська держава	Факти: Розселення східнослов'янських племінних союзів (поляни, древляни, сіверяни, волиняни, уличі, тиверці, білі хорвати). Руська земля. Утворення Київської держави (Русі-України). Внутрішньо та зовнішньо-політична діяльність князів / княгині: Олега, Ігоря, Ольги, Святослава. Князювання Володимира Великого та Ярослава Мудрого. Запровадження християнства як державної релігії. «Руська правда». Правління Ярославичів (Ізяслав, Святослав, Всеволод). Князювання Володимира Мономаха та його сина Мстислава Великого в Києві. Боротьба з половецькою загрозою. Роздробленість Київської держави. Розвиток суспільно-політичного та господарського життя Київської держави (Русі-України). Поширення писемності. Розвиток культури й освіти Київської держави (Русі-України). 860 р. – похід Аскольда на Константинополь, укладення першого відомого договору Русі з Візантією; 907, 911, 941, 944 рр. – походи князів на	Розпізнавати території розселення східнослов'янських племінних союзів у VIII-IX ст., шлях «із варягів у греки», походи князів на Константинополь, походи князя Святослава, територіальні межі Київської держави (Русі України) за Олега та Ярослава Мудрого; Київське, Чернігівське, Переяславське, Галицьке, Волинське князівства за доби роздробленості (XII ст.). Характеризувати розвиток політичного, соціального, господарського життя Київської держави; внутрішню та зовнішню політику Аскольда, Олега, Ігоря, Ольги, Святослава, Володимира Великого та Ярослава Мудрого, Володимира Мономаха, його сина Мстислава; розвиток Київського, Чернігівського, Переяславського, Галицького і Волинського князівств за доби роздробленості. Пояснювати, у чому полягає значення та

	<p>Константинополь; 882 р. – об'єднання північних та південних руських земель Олегом; 988 р. – запровадження християнства як державної релігії; 1019-1054 рр. – князування Ярослава Мудрого в Києві. 1036 р. – розгром печенігів князем Ярославом Мудрим. 1056-1057 рр. – створення Остромислового Євангелія; 1097 р. – Любецький з'їзд (сейм) князів; 1113 р. – укладення «Повісті минулих літ»; початок правління Володимира Мономаха в Києві; 1187 р. – перша згадка назви «Україна» в писемних джерелах; створення «Слова о полку Ігоревім».</p> <p>Персоналії: Аскольд, Олег, Ігор, Ольга. Святослав, Володимир Великий, Ярослав Мудрий, Володимир Мономах, Ярослав Осмомисл, літописець Нестор, митрополит Іларіон, іконописець Алімпій.</p> <p>Поняття та терміни: «племінний союз», «князь», «полюддя», «язичництво», «християнство», «шлюбна дипломатія», «роздробленість», «віче», «вотчинне землеволодіння», «бояри», «смерди», «ізгої», «закупи», «ікони», «мозаїка», «фреска», «книжкова Мініатюра», «билини», «літопис».</p>	<p>наслідки внутрішньо та зовнішньополітичної діяльності князів, Любецького з'їзду князів, причини та сутність політичної роздробленості Київської держави (Русі-України). Визначати передумови та історичне значення запровадження християнства як державної релігії, етапи розвитку Київської держави (Русі-України), наслідки походів князів, суть роздробленості.</p>
<p>4. Галицько-Волинська держава. Монгольська навала</p>	<p>Факти: Об'єднання Галицького та Волинського князівств. Князування Данила Романовича. Монгольська навала на південно-західні землі Русі. Галицько-Волинська держава за нащадків Данила Романовича. Розвиток суспільно-політичного та господарського життя. Культура Галицько-Волинської держави. Дати: 1199 р. – утворення Галицько-Волинської держави; 1223 р. – битва на р. Калка; 1238-1264 рр. – правління Данила Романовича; 1240 р. – захоплення Києва монголами; Персоналії: Роман Мстиславович, Данило Романович, Лев Данилович, Юрій I Львович, Юрій II Болеслав .</p>	<p>Знати історичні віхи історії Галицько-Волинської Держави за правління Романа Мстиславовича та Данила Романовича; напрямки походів монголів на південно-західні землі Русі. Характеризувати розвиток політичного, соціального і господарського життя Галицько-Волинської держави, внутрішню та зовнішню політику Данила Романовича, Лева Даниловича, Юрія I Львовича, Юрія II Болеслава, залежність українських князівств від Золотої Орди, наслідки золотоординського панування. Пояснювати особливості процесу: формування та значення утворення Галицько-Волинської держави: Визначати передумови та значення утворення Галицько-Волинської держави.</p>

держава. Монгольська навала на південно-західні землі Мстиславовича та Данила Романовича:

<p>5. Литовсько-Руська держава. Українські землі у складі Великого князівства Литовського та інших держав (у другій половині - першій половині XVI ст.)</p>	<p>Факти: Боротьба Польщі та Литви за Галицько-Волинську спадщину. Входження українських земель до складу інших держав (Угорське королівство, Молдавське князівство, Османська імперія, Московське царство). Кревська унія. «Велике князівство Руське». Остаточна ліквідація Київського та Волинського удільних князівств. Утворення Кримського ханства. Перехід кримських ханів у васальну залежність від Османської Імперії. Виникнення українського козацтва. Соціально-економічне життя. Розвиток культури та освіти. Дати: 1362 р. – битва на р. Сині Води; 1385 р. – укладення Кревської унії; 40-ві роки XV століття – утворення Кримського ханства; 1478 р. – визнання Кримським ханством васальної залежності від Османської імперії; 1489 р. – перша згадка про українських козаків у писемних джерелах; 1514 р. – битва під Оршею. Персоналії: Ольгерд, Вітовт, Свидригайла, Хаджі-Герей, Костянтин Іванович Острозький, Юрій Дрогобич. Поняття та терміни: «шляхта», «магдебурзьке право», «магістрат», «цехи».</p>	<p>Українські землі у складі різних держав. Характеризувати політичне становище українських земель у складі Великого князівства Литовського до і після укладення Кревської унії, соціально-економічний розвиток українських земель, становище суспільних верств, здобутки в галузі освіти та культури. Визначати особливості суспільно-політичного життя українських земель у складі Великого князівства Литовського, причини та наслідки Кревської унії, причини українського козацтва. Пояснювати особливості перебування українських земель у складі інших держав.</p>
<p>6. Українські землі у складі Речі Посполитої (друга половина XVI ст.) - перші</p>	<p>Факти: Люблінська унія та її вплив на життя українських земель. Зміни в соціальній структурі українського суспільства. Виникнення Запорозької Січі. Повстання 1590-х років. (К. Косинського та С. Наливайка). Братський рух українського козацтва. Соціально-економічне утворення греко-католицької церкви. Розвиток культури та освіти. Дати: 1556–1561 рр. – створення Пересопницького Євангелія; 1556 р. – заснування князем Д. Вишневецьким на о. Мала Хортиця першої Січі; 1569 р. – Люблінська унія. Утворення Речі Посполитої; 1586 р. – утворення першої братської (слов'яно-греко-латинської) школи у Львові; 1596 р. – Берестейська церковна унія. Утворення греко-католицької церкви. Персоналії: Василь-Костянтин Острозький, Дмитро Вишневецький, Герасим Смотрицький, Іван Федоров Поняття та терміни: «воеводство», «українське козацтво», «реєстрове козацтво», «Запорозька Січ», «старшина», «клеїноди», «греко-католицька церква», «братство», «полемічна література».</p>	<p>Характеризувати територіальні зміни, що відбулися внаслідок підписання Люблінської унії; суспільно-політичні зміни, які відбулися на українських землях внаслідок підписання Люблінської унії, здобутки в галузі освіти, культури; військово-політичну організацію козацтва; становище православної церкви; діяльність видатних діячів періоду, православних братств. Визначати причини та наслідки Люблінської та Берестейської уній, перших козацьких повстань.</p>
<p>7. Українські землі у складі Речі Посполитої (перша половина XVII ст.)</p>	<p>Факти: Зміни в соціально-економічному житті. Розвиток міст. Вплив Берестейської унії на розвиток церковного життя в Україні. Відновлення церковної православної ієрархії 1620р. Розвиток культури та освіти. Морські походи козаків. Участь українського козацтва у Хотинській війні. Козацькі повстання 1620- х – 1630-х рр. «Ординація Війська Запорозького». Дати: 1618 р. – похід козаків під проводом гетьмана П. Конашевича Сагайдачного на Москву; 1621 р. – Хотинська битва; 1625 р. – Куруківська угода; 1632 р. – «Пункти заспокоєння руського народу», 1632 р. – утворення Києво-Могилянської колегії;</p>	<p>Характеризувати соціально-економічне та політичне становище на українських землях, становище православної та греко-католицької церков. Визначати наслідки та значення «добрих героїчних походів козацтва» перших десятиліть XVII ст., козацьких повстань 1620- 1630 рр.</p>

	1637-1638 рр. – повстання під проводом Павла Павлюка, Якова Острянина, Дмитра Гуні. Персоналії: Петро Конашевич-Сагайдачний, Петро Могила, Іпатій Потій, Йов Борецький. Поняття та терміни: «панщина», «фільварки».	
8. Національно-визвольна війна українського народу під проводом Б.Хмельницького середини XVII ст.	Факти: Національно-визвольна війна українського народу. Зміни в суспільно-політичному житті. Утворення української козацької держави - Війська Запорізького. Зовнішньополітична діяльність уряду Б. Хмельницького. Дати: 1648 р. – Жовтоводська, Корсунська та Пилявецька битви; 1649р. – Зборівська битва. Укладення Зборівського договору; 1651р. – Берестецька битва. Укладення Білоцерківського договору; 1652 р. – Батозька битва; 1654 р. – укладення українсько-російського договору. Персоналії: Б. Хмельницький, І. Богун, Тимош Хмельницький. Поняття та терміни: «Національно-визвольна війна», «Військо Запорозьке», «Гетьманщина», «показачення».	Територія української козацької держави за Зборівським, Білоцерківським договорами, місця основних подій війни. Характеризувати: відносини Війська Запорізького з Польщею, Кримським ханством, Молдовою, Московією Швецією та Трансильванією; умови мирних угод українців із польським урядом, умови українсько-російського договору 1654 р. Визначати причини та наслідки Національно-визвольної війни, місце Гетьманщини в міжнародних відносинах тогочасної Європи. Пояснювати у чому наслідки й значення найважливіших битв війни та договорів у розгортанні національно-визвольної боротьби.
9. Українські землі наприкінці 60-80 ті рр. XVII ст.	Факти: Гетьманування І. Виговського, Ю. Хмельницького. Поділ Гетьманщини. Гетьманування П. Тетері, І. Брюховецького, П. Дорошенка, Д. Многогрішного, І. Самойловича. Занепад Правобережжя. Запорозька Січу складі Гетьманщини. Адміністративно-територіальний устрій Слобідської України Дати: 1658 р. – Гадацький договір; 1659 р. – Конотопська битва; 1667 р. – Андрусівське перемир'я; 1669 р. – Корсунська угода, визнання Правобережною Гетьманщиною протекторату Османської імперії; 1681 р. – Бахчисарайський мирний договір; 1686 р. – «Вічний мир» між Московським царством і Річчю Посполитою. Персоналії: І. Виговський, П. Тетеря, П. Дорошенко, І. Брюховецький, І. Сірко, Ю. Хмельницький, Д. Многогрішний, І. Самойлович. Поняття та терміни: «Руїна», «Великий згін»	Характеризувати зовнішню та внутрішню політику гетьманів, зміст політичних угод того часу, що стосувалися українських земель, особливості господарського та церковного життя. Визначати причини та наслідки московсько-української війни 1658 – 1659 рр.; Руїни; укладення гетьманськими урядами угод з державами сусідами, найважливіших угод між іноземними державами, що стосувалися українських земель. Порівнювати адміністративно-політичний устрій Слобідської України та Лівобережної Гетьманщини.
10. Українські землі наприкінці XVII - першої половини XVIII ст.	Факти: Гетьманування І. Мазепи, І. Скоропадського, Д. Апостола. Обмеження автономії Гетьманщини. «Правління Гетьманського уряду» (1734–1750 рр.). Розвиток культури та освіти. Києво-Могилянська академія. Розвиток культури та освіти. Дати: 1708-1709 рр. – національно-визвольна акція гетьмана І. Мазепи; 1709 р. – Полтавська битва; 1710р. – ухвалення Конституції Пилипа Орлика; 1734 р. – заснування Нової (Підпільненської) Січі. Персоналії: І. Мазепа, І. Скоропадський, П. Полуботок, Д. Апостол, П. Орлик, Ф. Прокопович. Поняття та терміни: «Конституція», «Малоросія», «Малоросійська	Характеризувати внутрішню та зовнішню політику гетьманів у зазначений період, діяльність Першої Малоросійської колегії, «Правління Гетьманського уряду»; зміст Конституції Пилипа Орлика; перебіг подій національно-визвольної акції гетьмана І. Мазепи. Визначати причини укладання українсько-шведського союзу в роки Північної війни; наслідки Полтавської битви для українських земель.

	колегія», «козацьке бароко», «козацькі літописи».	
11. Українські землі в другій половині XVIII ст.	<p>Факти: Гетьманування К. Розумовського. Ліквідація автономного устрою Гетьманщини. Діяльність Другої Малоросійської колегії. Ліквідація Запорозької Січі. Скасування козацького устрою на Слобожанщині. Заселення Південної України. Розгортання гайдамацького та опришківського рухів. Зміни в політичному становищі Правобережної України після поділів Речі Посполитої. Розвиток культури, науки, освіти.</p> <p>Дати: 1764 р. – остаточна ліквідація гетьманства; 1768 р. – Коліївщина; 1775 р. – остаточна ліквідація царським урядом Запорозької Січі; 1783 р. – царський указ про закріпачення селян Лівобережної та Слобідської України.</p> <p>Персоналії: К. Розумовський, П. Калнишевський, Г. Сковорода, М. Березовський.</p> <p>Поняття та терміни: «автономія», «Нова (Підпільненська) Січ», «Задунайська Січ», «Коліївщина», «паланка», «зимівник».</p>	<p>Характеризувати основні напрямки політики Російської імперії щодо України, особливості гайдамацького та опришківського рухів, територіально-адміністративного устрою та господарського життя Нової (Підпільненської) Січі.</p> <p>Визначати причини гайдамацького та опришківського рухів, скасування гетьманства і ліквідації Запорозької Січі, наслідки ліквідації Запорозької Січі та Гетьманщини, поділів Польщі, приєднання земель Правобережної України та Криму до Росії; значення Запорозької Січі й Гетьманщини в історії України.</p>
12. Українські землі у складі Російської імперії наприкінці XVIII - у першій половині XIX ст.	<p>Факти: Адміністративно-територіальний поділ українських земель у складі Російської імперії. Початок українського національного відродження. Кирило-Мефодіївське братство. Поширення в Україні російського та польського суспільних рухів. Початок промислового перевороту.</p> <p>Дати: 1798р. – вихід друком «Енеїди» Івана Котляревського; грудень 1825 - січень 1826 рр. – повстання Чернігівського полку; 1830-1831 рр. – Польське повстання; 1846-1847 рр. – діяльність Кирило-Мефодіївського братства.</p> <p>Персоналії: Йосип Гладкий, І. Котляревський, М. Костомаров, П. Куліш, М. Гулак, Т. Шевченко. Устим Кармалюк.</p> <p>Поняття та терміни: «промисловий переворот», «нація», «національне відродження», «національна ідея», «декабристи», «масонство».</p>	<p>Характеризувати політику Російської імперії щодо України, початок національного відродження, форми соціального протесту українського населення, поширення на Україну російського та польського суспільних рухів, програмні засади та діяльність Кирило-Мефодіївського братства, економічний розвиток і соціальні відносини.</p> <p>Визначати причини та значення антикріпосницького руху в українських землях у складі Російської імперії, діяльності Кирило-Мефодіївського братства.</p>
13. Західно-українські землі в складі Австрійської імперії наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.	<p>Факти: Адміністративно-територіальний поділ західноукраїнських земель. Початок національного відродження. Діяльність «Руської трійці». Альманах «Русалка Дністровая». Західноукраїнські землі в європейській революції 1848–1849 рр. Діяльність Головної руської ради (1848–1851 рр.). Перший досвід парламентської діяльності.</p> <p>Дати: 1816 рр. – Товариство галицьких греко-католицьких священників; 1833-1837 рр. – діяльність «Руської трійці»; 1848 р. – скасування панщини в Галичині.</p> <p>Персоналії: М. Шашкевич, І. Вагилевич, Я. Головацький, Л. Кобилиця, Олександр Духнович</p>	<p>Описувати перебіг національно-визвольного руху в Галичині під час революції 1848-1849 рр. в Австрійській імперії. Характеризувати перебіг українського національного руху під час революції 1848–1849 рр. в Австрійській імперії; політику Австрійської імперії щодо західноукраїнських земель, її наслідки; початок національного відродження, форми соціального протесту населення.</p> <p>Визначати наслідки, значення подій 1848-1849 рр., причини та значення антикріпосницького руху в західноукраїнських землях.</p>

<p>14. Культура України кінця XVIII – першої половини XIX ст.</p>	<p>Факти: Національне відродження. Відкриття університетів. Розвиток освіти, науки, літератури, мистецтва, архітектури. Поява «Історії русів». Собор руських вчених. Дати: 1805 р. – відкриття університету в Харкові; 1834 р. – відкриття університету в Києві. 1839 р. – ліквідація царською владою греко-католицької церкви. Персоналії: П. Гулак-Артемівський, Г. Квітка-Основ'яненко, М. Максимович, М. Остроградський, В. Каразін. Поняття та терміни: «романтизм», «класицизм».</p>	<p>Характеризувати основні явища і процеси розвитку культури цього періоду, творчі здобутки видатних вітчизняних науковців та митців. Визначати умови та особливості розвитку культури кінця XVIII – першої половини XIX ст., причини культурних зрушень у першій половині XIX ст.</p>
<p>15. Наддніпрянська Україна в другій половині XIX ст.</p>	<p>Факти: Події Кримської війни 1853-1856 рр. на українських землях. Реформи 1860-1870-х рр. і процеси модернізації в Україні. Українські підприємці. Політика російського царизму щодо України. Розвиток громадівського руху. Журнал «Основа». Діяльність «Південно-Західного відділу Російського географічного товариства» (1873-1876 рр.). Братство тарасівців. Дати: 19 лютого 1861 рр. – царський маніфест про скасування кріпосного права в Російській імперії; 1863 рр. – Валуєвський циркуляр; 1863-1864 рр. – польське національно-визвольне повстання; 1876 р. – Емський указ. Персоналії: В. Антонович, М. Драгоманов, П. Чубинський, Б. Грінченко. Поняття та терміни: «земства», «громадівський рух», «Братство тарасівців».</p>	<p>Характеризувати основний зміст реформ 1860-1870-х рр., особливості проведення реформ на українських землях, зміни у соціальному складі населення в другій половині XIX ст., процеси модернізації, національний рух на українських землях у складі Російської імперії, національна політика Росії, основні погляди та напрямки діяльності громадівців. Визначати наслідки Кримської війни для України, наслідки реформ 1860-70-х рр., Валуєвського циркуляру та Емського указу.</p>
<p>16. Західно-українські землі у складі Австрійської (Австро-Угорської) імперії у другій половині XIX ст.</p>	<p>Факти: Національна політика австрійського уряду щодо українських земель. Розвиток кооперативного руху, трудова еміграція. Політизація національного руху й утворення перших політичних партій: Русько-української радикальної партії (РУРП), Української національно-демократичної партії (УНДП), Української соціал-демократичної партії (УСДП). Діяльність культурно-освітнього товариства «Просвіта». Дати: 1868р. – створення у Львові товариства «Просвіта»; 1873 р. – створення у Львові Літературного товариства ім. Т. Шевченка (з 1892 р. – Наукового товариства ім. Т. Шевченка); 1890 р. – створення Русько-української радикальної партії. 1899 р. – створення УНДП. Персоналії: Ю. Бачинський, М. Грушевський, Є. Левицький, М. Павлик, І. Франко. Поняття та терміни: «трудова міграція», «українофіли», «москвофіли», «народовці», «партія», «нова ера»</p>	<p>Характеризувати особливості соціально-економічного розвитку західноукраїнських земель у другій половині XIX ст., зміни у соціальному складі населення, основні течії суспільно-політичного руху: москвофілів та народовців; діяльність «Просвіти» та Наукового товариства ім. Т. Шевченка, процес утворення українських політичних партій у Галичині. Визначати причини трудової еміграції українців, зародження кооперативного руху, особливості українського національного руху, напрями діяльності і здобутки провідних діячів Західної України у визвольному русі другої половини XIX ст.</p>

<p>17. Культура України в другій половині XIX – початку XX ст.</p>	<p>Факти: Піднесення української культури. Освіта. Розвиток науки. Розвиток літератури, музичного, образотворчого, театрального мистецтва. Українські підприємці-благодійники. Церковне життя. Дати: 1865 р. – відкриття Новоросійського університету. 1875 р. – відкриття Чернівецького університету. Персоналії: І. Мечников, Д. Заболотний, Д. Яворницький, А. Кримський, Леся Українка, І. Франко, І. Карпенко-Карий, М. Кропивницький, М. Садовський, М. Лисенко, С. Гулак-Артемівський, М. Пимоненко, С. Васильківський, М. Леонтович, С. Крушельницька, М. Заньковецька. Поняття: «меценат», «професійний театр», «реалізм», «модернізм»</p>	<p>Характеризувати основні культурні явища, процеси другої половини XIX початку XX ст., розвиток літератури, образотворчого, музичного мистецтва, архітектури; процес становлення професійного театру, діяльність меценатів та їх вплив на розвиток культури. Визначити умови розвитку культури у другій половині XIX – на початку XX ст., творчі здобутки видатних вітчизняних науковців та митців.</p>
<p>18. Наддніпрянська Україна на початку XX ст.</p>	<p>Факти: Утворення монополістичних об'єднань в Україні. Становлення і консолідація української нації. Створення політичних партій Наддніпрянщини. Самостійницька і автономістська течії в національному русі. Події революції 1905 - 1907 рр. в Україні. Діяльність українських парламентських громад в I та II Державних Думах. Посилення національного гніту в Наддніпрянській Україні у 1907 - 1914 рр. Земельна реформа П. Столипіна та її вплив на Україну. Дати: 1900 р. – утворення РУП, першої політичної партії Наддніпрянської України. 1908 р. – створення Товариства українських поступовців (ТУП); 1911-1913 рр. – «справа Бейліса». Персоналії: Є. Чикаленко, Ілля Шраг., М. Міхновський. Поняття та терміни: «монополія», «хутір», «відруб», «чорносотенці», «страйк»</p>	<p>Характеризувати особливості економічного розвитку Наддніпрянської України (процес монополізації, розвиток сільського господарства, процес утворення українських політичних партій, розвиток самостійницької і автономістської течій в національному русі, національно-визвольний рух України в роки російської революції 1905 - 1907 рр., діяльність українських парламентських громад в I та II Державних Думах Росії, проведення Столипінської аграрної реформи, особливості її запровадження в Україні. Визначити основні тенденції соціально-економічного та політичного розвитку українських земель у складі Російської імперії на початку XX ст., причини та наслідки посилення національного гніту у 1907 - 1914 рр.</p>
<p>19. Західно-українські землі у складі Австро-Угорської імперії у 1900-1914 рр.</p>	<p>Факти: Становище промисловості та сільського господарства. Радикалізація українського політичного руху. Вплив української греко-католицької церкви на піднесення національної свідомості населення Західної України. Боротьба політичних партій Західної України за реформу виборчої системи. Дати: 1900 р. – обрання А. Шептицького митрополитом греко-католицької церкви; 1907 р. – впровадження в Австро-Угорській імперії загального виборчого права для чоловіків. Персоналії: А. Шептицький, К. Трильовський, І. Боберський. Поняття та терміни: «Народне віче»</p>	<p>Характеризувати економіку західноукраїнських земель у складі Австро-Угорської імперії, розвиток кооперативного руху, діяльність західноукраїнського політичного руху на початку XX ст., національних і спортивних організацій «Сокіл», «Січ», «Пласт». Визначити причини активізації західноукраїнського політичного руху на початку XX ст., роль А. Шептицького у піднесенні національного життя на західноукраїнських землях. Результати боротьби національного руху Західної України на початку XX ст.</p>

<p>20. Україна в Першій світовій війні</p>	<p>Факти: Позиції українських політичних сил Наддніпрянської України та західноукраїнських земель щодо війни. Перебіг воєнних дій на території України. Діяльність австрійської та російської адміністрації в Галичині. Бойовий шлях легіону Українських січових стрільців. Дати: Серпень 1914 р. – утворення Головної української ради, формування легіону Українських січових стрільців, створення Союзу визволення України. 1914 р. – Галицька битва; 1915 р. – утворення Загальної української ради; 1916 р. – Брусиловський прорив. Персоналії: К. Левицький, Дмитро Донцов. Поняття та терміни: «Світова війна», «Галицько-Буковинське генерал-губернаторство».</p>	<p>Характеризувати територіально-політичні плани і наміри ворогуючих держав щодо українських земель, еволюцію позиції українських політичних сил щодо війни, соціально-економічне та суспільно-політичне становище населення впродовж війни, динаміку змін у свідомості різних соціальних верств українського суспільства. Визначати соціально-економічні та політичні наслідки війни для українського суспільства.</p>
<p>21. Українська революція</p>	<p>Факти: Революційні події в Україні у 1917 на початку 1918 р. «Еволюція поглядів політичних сил України щодо самовизначення українців (Універсали Центральної Ради). Політика Української Центральної Ради в умовах загострення конфлікту з Тимчасовим урядом та більшовицькою Росією. Проголошення Української Народної Республіки. Війна радянської Росії з УНР. Проголошення незалежності УНР. Дати: Березень 1917 р. – утворення Української Центральної Ради; Квітень 1917 р. – Всеукраїнський Національний конгрес; Червень 1917 р. – Перший Універсал Центральної Ради; Липень 1917 р. – Другий Універсал Центральної Ради, збройний виступ самостійників; Листопад 1917 р. – Третій Універсал Центральної Ради, проголошення УНР; Січень 1918 р. – Четвертий Універсал Центральної Ради, проголошення незалежності УНР. Персоналії: М. Грушевський, С. Єфремов, В. Винниченко. Поняття та терміни: «автономізація», «самостійники», «Універсали УЦР», «Генеральний секретаріат», «Народний секретаріат», «українізація армії», «регіональні республіки»</p>	<p>Характеризувати процес утворення та еволюції Української Центральної Ради, діяльність українських партій, політичних діячів в історії періоду, «регіональні радянські республіки», процес «українізації» частин російської армії, основні положення I, II, III та IV Універсалів УЦР, особливості соціально-економічного становища, настрої населення за часів революції, взаємовідносини УЦР із Тимчасовим урядом, перебіг та результати боротьби за владу в Києві в жовтні - листопаді 1917 р., перебіг першої війни радянської Росії з УНР. Визначати причини Української революції, її характер, місце різних політичних сил у подіях періоду; причини прийняття Універсалів УЦР, їх історичне значення, місце і роль Всеукраїнських з'їздів рад у Києві та Харкові; ультиматум Раднаркому в політиці більшовиків щодо усунення УЦР; причини та наслідки першої війни радянської Росії з УНР, здобутки і прорахунки УЦР у державотворчому процесі.</p>
<p>22. Україна в боротьбі за збереження державної незалежності 1918-1921 рр.</p>	<p>Факти: Брестський мир між УНР та державами Четверного союзу, Військова конвенція УНР з Німеччиною та Австро-Угорщиною. Прийняття Конституції УНР. Гетьманський переворот і утворення Української Держави. Утворення ЗУНР. Прихід до влади Директорії. Акт злуки УНР та ЗУНР. Окупація військами Антанти півдня України. Денікінський режим в Україні. «Київська катастрофа». Більшовицький режим в Україні. Друга радянсько-українська війна. Прийняття Конституції УСРР. 1919 р. «Чортківська офензива». Перший «Зимовий похід» армії УНР. Варшавська угода між УНР та</p>	<p>Характеризувати внутрішню та зовнішню політику урядів гетьмана П. Скоропадського, Директорії, ЗУНР, УСРР; зміст Варшавської угоди між УНР та Польщею, Ризького мирного договору; культурне життя в Україні в 1918-1921 рр. Визначати причини гетьманського перевороту та падіння режиму гетьмана П. Скоропадського; особливості внутрішньої та зовнішньої ситуації в УНР часів Директорії; причини та наслідки українсько-польської війни та підписання С. Петлюрою Варшавського договору;</p>

	<p>Польщею. Польсько-радянська війна на території України. Утворення Галицької СРР. Другий «Зимовий похід» армії УНР.</p> <p>Дати: січень (лютий) 1918 р. – Брестський мир між УНР та державами Четверного союзу; 29 квітня 1918 р. – державний переворот і прихід до влади П. Скоропадського; 14 листопада 1918 р. – утворення Директорії; листопад 1918 р. – проголошення ЗУНР; 22 січня 1919 р. – Акт злуки; грудень 1919 - травень 1920 рр. – перший «Зимовий похід» військ УНР; квітень 1920 р. – Варшавська угода; березень 1921 р. – Ризький мир; листопад 1921 р. – Другий «Зимовий похід» військ УНР.</p> <p>Персоналії: П. Скоропадський, К. Левицький, Д. Вітовський, Є. Петрушевич, С. Петлюра, В. Винниченко, Х. Раковський, Н. Махно, Ю. Тютюнник.</p> <p>Поняття та терміни: «Директорія», «Українська Галицька армія», УСРР «воєнний комунізм»</p>	<p>причини поразки національно-визвольних змагань (національно- демократичної революції в Україні), історичне значення відновлення української державності на східно- та західноукраїнських землях та об'єднання українських держав (Акт Злуки).</p>
<p>23. Українська СРР в умовах нової економічної політики 1921-1928 рр.</p>	<p>Факти: Входження УСРР до складу СРСР. Голод у південних губерніях УСРР. НЕП в УСРР. Відбудова народного господарства. Політика «коренізації» в УСРР (українізація). Кампанія з ліквідації неписьменності дорослих. Українське національне відродження 20-х рр. Боротьба з націонал- комунізмом.</p> <p>Дати: 1922р. – входження УСРР до складу СРСР; 1921 - 1923 рр. – голод в Україні; 1923 р. – початок політики «українізації»; 1925 р. – завершення відбудови промисловості, курс на індустріалізацію.</p> <p>Персоналії: Л. Каганович, О. Шумський, М. Скрипник, М. Волобуєв, М. Хвильовий (Фітільов), Г. Юра, Л. Курбас, М. Бойчук, О. Довженко.</p> <p>Поняття та терміни: «індустріалізація», «українізація», «автокефальна церква»</p>	<p>Характеризувати НЕП та її складові, процес стабілізації економічного і соціального життя в Україні, політику більшовиків щодо релігії та церкви в Україні, політику «українізації» та її наслідки, особливості розвитку української культури в цей період.</p> <p>Визначити причини та наслідки «українізації», її вплив на українську культуру й ментальність населення УСРР, вступу УСРР в СРСР; причини та особливості впровадження НЕПу в Україні. Порівнювати політику «воєнного комунізму» та нову економічну політику (НЕП) в УСРР.</p>
<p>24. Утвердження тоталітарного режиму в 1929-1939 рр.</p>	<p>Факти: Форсована індустріалізація, насильницька колективізація, ідеологізація суспільного і культурного життя в Україні. Культ особи. Масові репресії. Голодомор 1932-1933 рр. в Україні – геноцид Українського народу. Згорання українізації. Антицерковна кампанія.</p> <p>Дати: 1928/1929-1932 рр. – перша п'ятирічка; 1928 р. – судовий процес у «Шахтинській справі»; 1929 р. – початок насильницької колективізації; 1930 р. – судовий процес у справі «Спілки визволення України» (СВУ); 1932-1933 р. – Голодомор в Україні; 1934 р. – перенесення столиці УРСР з Харкова до Києва; 1937 р. – ухвалення Конституції УРСР; 1937 – 1938 рр. – «Великий терор».</p> <p>Персоналії: Станіслав Косіор, Лазар Каганович, М. Рильський, Павло Вірський, Григорій</p>	<p>Характеризувати сутність та наслідки політики форсованої індустріалізації та колективізації в Україні. взаємозв'язок між різними складовими економічної політики сталінського режиму (індустріалізація, колективізація). Зміни в соціальній структурі населення. Особливості суспільно-політичного та культурного життя періоду.</p> <p>Визначати причини та наслідки політики форсованої індустріалізації та колективізації, зв'язки між радянською модернізацією і зміною соціальної структури українського радянського суспільства, масовими репресіями в Україні. Причини та наслідки Голодомору 1932-33 рр.</p> <p>Порівнювати політику НЕПу та економічну політику 1930-х років.</p>

	<p>Верьовка.</p> <p>Поняття: «тоталітарний режим», «п'ятирічка», «форсована індустріалізація», «стаханівський рух», «колективізація», «розкуркулення», «закон про п'ять колосків», «Голодомор», «чорна дошка», «розстріляне відродження», «ГУЛАГ», «паспортна система», «соціалістичний реалізм (соцреалізм)»</p>	
25. Західна Україна в 1921-1939 рр.	<p>Факти: Українські землі у складі Польщі, Румунії, Чехословаччини. Економіка українських земель. Різні течії в суспільно-політичному русі, радикалізація політичного життя в 1930-х роках.</p> <p>Дати: 1920 р. – підписання Бессарабського протоколу, визнання країнами Антанти входження Бессарабії до складу Румунії; 1923 р. – визнання країнами Антанти входження Східної Галичини до складу Польщі; саморозпуск уряду ЗУНР; 1925 р. – утворення Українського національно-демократичного об'єднання (УНДО); 1929 р. – утворення Організації українських націоналістів (ОУН); 1930 р. - проведення польською владою акції «пацифікації»; 1938 р. – надання автономії Підкарпатській Русі у складі Чехословаччини; 15 березня 1939 р. - проголошення незалежності Карпатської України.</p> <p>Персоналії: Є. Коновалець, С. Бандера, А. Мельник, А. Волошин.</p> <p>Поняття та терміни: «осадництво», «пацифікація», «русофільство», «русинство», «українофільство»</p>	<p>Характеризувати вплив міжнародної ситуації 1920-1930-х рр. на становище західноукраїнських земель, політику урядів Польщі, Румунії, Чехословаччини в українських землях; стан економіки; життя населення, освіти та культури; різні течії національного руху, діяльність політичних партій західноукраїнських земель у 1930-х роках.</p> <p>Визначити причини поділу українських земель між різними державами у 1920 – 1930-ті рр. та їх наслідки для суспільства; причини і наслідки діяльності політичних сил.</p>
26. Україна під час Другої світової війни 1939-1945 рр.	<p>Факти: Початок Другої світової війни. Включення Західної України, Бессарабії та Північної Буковини до складу УРСР. Початок радянсько-німецької війни. Встановлення нацистського окупаційного режиму. Розгортання радянського партизанського руху. Діяльність ОУН. Утворення УПА. Визволення України. Депортація кримських татар та інших народів Криму. Перемога у Великій Вітчизняній війні.</p> <p>Дати: 23 серпня 1939 р. – радянсько-німецький пакт про ненапад (пакт Молотова–Ріббентропа); 1 вересня 1939 р. – початок Другої світової війни; 17 вересня 1939 р. – вступ Червоної армії на територію Західної України; листопад 1939 р. – Східну Галичину і Волинь включено до складу УРСР; 2 серпня 1940 р. – Південну і Північну Бессарабію та Північну Буковину включено до складу УРСР; 22 червня 1941 р. – початок радянсько-німецької війни; грудень 1942р. – початок визволення України; 6 листопада 1943 р. – визволення Києва; січень -лютий 1944 р. – Корсунь-Шевченківська наступальна операція; вересень - жовтень 1944 р. – Карпатсько-Ужгородська наступальна операція; 28 жовтня 1944 р. – визволення всієї території</p>	<p>Позначити на карті українські землі, приєднані до УРСР в результаті реалізації радянсько-німецьких договорів 1939 р.; місця, пов'язані з початком та завершенням визволення України від німецьких загарбників; битв і військових операцій; окупаційні зони, на які була розділена Україна; території поширення та активних дій різних течій руху Опору.</p> <p>Характеризувати суть гітлерівського плану «Ост», нацистський «новий порядок» в Україні, діяльність радянських партизан та українського визвольного руху.</p> <p>Визначити наслідки радянсько-німецьких договорів 1939р. для українських земель; політики радянської новоприєднаних до УРСР територій; причини поразок Червоної армії у 1941 р., основні результати та наслідки війни для України й українського народу; внесок українського народу в перемогу над Німеччиною та її союзниками.</p> <p>Описувати мобілізаційні заходи, процес окупації України, перебіг найважливіших військових подій 1941-1945 рр., депортацію кримських татар та інших народів Криму</p>

	<p>України; 9 травня 1945 р. – День Перемоги. 2 вересня 1945 р. – завершення Другої світової війни. Персоналії: Тарас Бульба (Боровець), Роман Шухевич, Іван Кожедуб, Поняття та терміни: “радянізація”, “новий порядок”, “План «Барбаросса», “мобілізація”, “евакуація”, “план «Ост», “Голокост”, “колабораціонізм”, “рух Опору”, “Український штаб партизанського руху”, “похідні групи”, “Поліська Січ”, “Східний вал”, “випалена земля”, “депортація”</p>	
<p>27. Україна в перші повоєнні роки 1945 - на початку 1950- х рр</p>	<p>Факти: Зовнішньополітична діяльність УРСР. Адміністративно-територіальні зміни. Відбудова промисловості. Голод в Україні 1946 – 1947 рр. Радянізація західних областей України. Боротьба ОУН та УПА. Придушення визвольного руху. Розгортання ідеологічних кампаній (боротьба з «українським буржуазним націоналізмом», «низькопоклонством перед Заходом» тощо. Дати: 1945 р. – входження Закарпаття до складу УРСР; квітень 1945 р. – Україна стає співзасновницею ООН; березень 1946 р. – «саморозпуск» УГКЦ; 1946-1947 рр. – голод в Україні; квітень-липень 1947 р. – операція «Вісла». Персоналії: В. Сосюра О. Гончар, Й. Сліпий. Поняття та терміни: «операція «Вісла», «відбудова», «ждановщина», «космополітизм», «лисенківщина», «холодна війна»</p>	<p>Характеризувати зовнішньополітичну діяльність УРСР у повоєнні роки та політику влади щодо економічного, соціально-політичного, релігійного, культурного та повсякденного життя населення; хід операції «Вісла»; процеси радянізації західних областей України. Визначати причини та наслідки проведення операції «Вісла», розгортання ідеологічних кампаній, голоду в Україні, «саморозпуску» УГКЦ.</p>
<p>28. Україна в умовах десталінізації 1953–1964рр.</p>	<p>Факти: Лібералізація суспільно- політичного життя УРСР в середині 1950–1960-х рр.: припинення масових репресій, реабілітація. Зміни адміністративно-територіального устрою УРСР. Зміни в промисловості та сільському господарстві, соціальній сфері. Реформування управління економікою. Виникнення руху «шестидесятників», дисидентського руху наприкінці 1950 – початку 1960- х рр. Дати: 1953-1954рр. – повстання політичних в'язнів у сталінських концтаборах. Ліквідація ГУЛАГу; лютий 1954 р. – входження Кримської області до складу УРСР; 1956 р. – XX з'їзд КПРС; 1959 р. – утворення Української робітничо-селянської спілки. 1961 р. – перший політ людини в Космос (Юрій Гагарін). Персоналії: О. Кіриченко, А. Горська, І. Дзюба, Л. Костенко, Л. Лук'яненко, Є. Сверстюк, І. Світличний, В. Симоненко. Поняття та терміни: «лібералізація», «політична реабілітація», «відлига», «раднаргоспи», «шестидесятники», «дисидентство»</p>	<p>Характеризувати сутність процесу лібералізації, реформи управління економікою в середині 1950-1960-х рр., здобутки та особливості розвитку культури, сутність опозиційного руху. Визначати наслідки процесу лібералізації, економічних реформ для українського суспільства, причини та наслідки входження Кримської області до складу УРСР, причини виникнення та значення опозиційного руху.</p>

<p>29. Україна у період загострення кризи радянської системи 1965 - 1985 рр.</p>	<p>Факти: Політико-ідеологічна криза радянського ладу в Україні (середина 1960 - початок 1980-х рр.). Кадрові зміни в політичному керівництві УРСР. Конституція УРСР 1978 р. Спроби економічних реформ у другій половині 1960-х рр. Тенденції розвитку соціальної сфери. Культура і духовне життя. Русифікація. Опозиційний рух. Дати: 1965 р. – реформи в сільському господарстві та промисловості («косигінська реформа»); 1972 р. – зміна політичного керівництва УРСР. В. Щербицький; 1976 р. - утворення Української Гельсінської групи. Персоналії: В. Марченко, С. Параджанов, В. Романюк, М. Руденко, В. Стус, В. Чорновіл, П. Шелест, В. Щербицький. Поняття та терміни: «застій», «номенклатура», «дефіцит», «урбанізація», «русифікація», «самвидав», «правозахисник»</p>	<p>Характеризувати зміни в політичному керівництві УРСР на початку 1970-х рр., ключові положення Конституції УРСР 1978 р.; стан промисловості та сільського господарства; основні вимоги та напрями опозиційного руху 1960 - 1970-х рр.; явища у сфері культури; політику русифікації. Визначати прояви політико-ідеологічної кризи радянського ладу в Україні, причини активізації опозиційного руху, здобутки та проблеми розвитку соціальної сфери.</p>
<p>30. Розпад Радянського Союзу і відродження незалежності України 1985-1991 рр</p>	<p>Факти: Початок «перебудови». Загострення соціально-економічної кризи. Фінансове становище та рівень життя населення. Чорнобильська катастрофа. Зростання соціальної та національної активності українського суспільства наприкінці 1980-х рр. Загальноукраїнський страйк шахтарів. Політичні реформи. Формування багатопартійності. Виникнення Народного руху України за перебудову. Перші альтернативні вибори до Верховної Ради. Прийняття Декларації про державний суверенітет. Акт проголошення незалежності України. Проведення референдуму та виборів Президента України. Дати: квітень 1985 р. - початок «перебудови»; 26 квітня 1986 р. – вибух на Чорнобильській АЕС; вересень 1989 р. – виникнення Народного руху України за перебудову; березень 1990 р – перші альтернативні вибори до Верховної Ради УРСР; 16 липня 1990 р. – прийняття Верховною Радою Декларації про державний суверенітет України; 24 серпня 1991 р. – прийняття Верховною Радою Акту проголошення незалежності України; 1 грудня 1991 р. – всеукраїнський референдум і вибори Президента України. Обрання Президентом України Л. Кравчука. Персоналії: В. Івашко, Л. Кравчук, І. Драч. Поняття та терміни: «перебудова», «гласність», «плюралізм», «багатопартійність», «суверенітет», «інфляція», «ринкові відносини»</p>	<p>Характеризувати зміст та основні напрями політики «перебудови», розгортання соціального та національного руху, падіння авторитету КПУ, формування багатопартійності; зміст Декларації про державний суверенітет України та Акту проголошення незалежності; соціально-економічна ситуація в УРСР. Визначати причини та наслідки поглиблення економічної кризи, погіршення життєвого рівня населення; зв'язок між масовим національно-демократичним і дисидентським рухами як різними формами українського визвольного руху. Пояснювати причини розпаду СРСР, його наслідки для державотворення в Україні.</p>
<p>31. Україна в умовах незалежності</p>	<p>Факти: Початок державотворчих процесів. Заснування Збройних Сил. Дострокові вибори до Верховної Ради та вибори Президента України. Прийняття державної символіки, формування Інституту громадянства. Ухвалення Конституції 1996 р. та змін до неї. Приватизація засобів виробництва. Лібералізація цін. Грошова реформа. Диференціація суспільства. Інтегрування</p>	<p>Характеризувати державотворчі процеси, зміни в політичному, соціально-економічному, національному, культурному житті українців; здобутки України на шляху інтеграції у європейський, світовий простір. Визначати основні тенденції суспільного розвитку України за часів незалежності. Пояснювати причини європейської</p>

	<p>України в європейське та світове співтовариство. Соціально-економічне та культурне життя. «Газові» та «торговельні війни» з Росією. Суспільно-політичне життя України в 2005-2013 рр. Авторитарний режим Віктора Януковича. Революція Гідності. Небесна Сотня. Анексія Росією Криму. Агресія Росії проти України. Російсько-українська війна. Добровольчі батальйони. Волонтерський рух. Реакція світової спільноти. Спроби мирного врегулювання. Соціально-економічний розвиток України до і після 2014 р. Євроінтеграційний поступ України: угода про асоціацію між Україною та ЄС. Режим безвізового в'їзду в країни ЄС Для громадян України. Культура й духовність.</p> <p>Дати: 6 грудня 1991 р. – заснування Збройних Сил України; липень 1994 р. - обрання Л. Кучми Президентом України; 1995 р. – обрання України членом Ради Європи (РЄ); 28 червня 1996 р. – ухвалення Конституції України; вересень 1996. р. – запровадження національної грошової одиниці – гривні; жовтень-грудень, 2004 р. - «Помаранчева революція», обрання Президентом України В. Ющенка; 2008 р. – вступ України до Світової організації торгівлі (СОТ); січень 2010 р. – обрання В. Януковича Президентом України; листопад 2013 - лютий 2014 рр. – революція Гідності», повалення режиму В. Януковича; червень 2014 р. - обрання П. Порошенка Президентом України; 2014 р. - підписання Україною Угоди про асоціацію з Європейським Союзом (ЄС); вересень 2014 р., лютий 2015 р. - Мінські угоди. 2019 – вибори президента.</p> <p>Персоналії: Л. Кучма, В. Ющенко, В. Янукович, П. Порошенко. Поняття та терміни: «революція на граніті», «Помаранчева революція», «Євромайдан», «Небесна сотня», «Революція Гідності», «сепаратизм», «антитерористична операція (АТО)», «анексія», «тимчасово окупована територія»</p>	інтеграції України.
--	---	---------------------

Основна рекомендована література

1. Бойко О. Д. Історія України. 6-те видання, стереотипне. –К.: Академія, 2014. – 720 с.
2. Король В. Ю. Історія України: Навчальний посібник. – К.: Академія, 2008. – 496 с.
3. Новітня історія України (1900-2000): Підручник / А. Г. Слюсаренко, В.І. Гусев, В. М. Литвин та ін. – К.: Вища школа, 2002. – 719 с.
4. Субтельний О. Україна: Історія –К.: Либідь, 1993. – 720 с.
5. Грушевський М.С. Історія України-Русі: В 11т., 12кн.-К., 1991-1998.
6. Полонська-Василенко Н. Історія України. У 2-х т. –К.: 2010.

ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ З “ІНОЗЕМНОЇ (АНГЛІЙСЬКОЇ) МОВИ”

Обсяг та зміст тестових завдань з *іноземної мови (англійської)* містить:

11 завдань на встановлення відповідності (0 або 1 бал);

5 завдань з вибором однієї правильної відповіді (0 або 1 бал);

16 завдань на заповнення пропусків у тексті (0 або 1 бал);

Максимальна кількість тестових балів – 32 бали.

Тема	Лексичний діапазон
Я, моя родина, мої друзі	особисті дані, місце проживання, члени сім'ї, їхній вік, професії та заняття, (інші) родинні зв'язки щоденні справи та обов'язки в сім'ї домашні справи та побут родинні традиції та свята види особистісних стосунків друзі та їхні уподобання друзі по листуванню (листування з друзями) стосунки з товаришами особистість та її якості зовнішність людини риси, характеру норми поведінки та спілкування толерантне ставлення до оточуючих
Помешкання	Види помешкань дім, квартира; кімната умеблювання
Одяг	предмети одягу види одягу мода
Покупки	види магазинів відвідування магазинів асортимент товарів покупки ціна гроші
Харчування	назви продуктів харчування назви страв улюблені страви кухонні прилади, посуд сервірування столу приготування їжі способи обробки продуктів харчування заклади громадського харчування меню їжа, напої й закуски особисті пріоритети в харчуванні смаки, уподобання традиції харчування страви, національна кухня України та країн, мова яких вивчається
Охорона здоров'я	частини тіла людини особиста гігієна стан здоров'я захворювання та їхні симптоми відвідування лікаря лікарські засоби назви медичних закладів
Стиль життя	здоровий спосіб життя режим дня

Відпочинок і дозвілля	вільний час канікули види відпочинку та занять хобі, захоплення
Мистецтво	види та жанри мистецтва вплив мистецтва на естетичний розвиток людини мистецькі фестивалі кіно, театр, живопис, телебачення враження та емоції
Кіно, театр і телебачення	жанри відвідування театру/кінотеатру елементи інтер'єру театру/кінотеатру характеристика фільму / вистави / телепрограми видатні актори
Живопис	жанри живопису відомі художники та їхні твори опис картини відвідування музею, виставки або галереї
Музика	улюблені музичні стилі, музичні жанри музичні інструменти музиканти, композитори, виконавці відвідування концерту
Література	літературні жанри улюблений письменник, поет, книга, літературний герой відвідування бібліотеки, вибір книг для читання характеристика прочитаної книги видатні письменники України та країн, мова яких вивчається
Спорт	види спорту спортивні уподобання спортивні події/змагання спортивні клуби, секції обладнання для спорту/дозвілля враження від матчу/змагань відомі спортсмени
Погода, природа навколишнє середовище	пори року, погода, природні явища рослинний і тваринний світ дикі та свійські тварини домашні улюбленці навколишнє середовище охорона довкілля національні парки та заповідники/заказники України, їх охорона еко-туризм
Подорож	види транспорту підготовка до подорожі проїзні документи поїздка на канікулах подорож Україною та країнами мови, що вивчається
Засоби масової інформації	преса, періодичні видання радіо, телебачення, улюблена радіо- чи телепередача Інтернет спілкування у мережі Інтернет
Молодь та молодіжна культура середовище	молодіжні організації молодіжний рух в Україні та у світі течії молодіжної культури життя і проблеми молоді
Наука технічний прогрес	відомі вчені та винахідники винаходи технології

	сучасні пристрої в житті і побуті комп'ютерне обладнання сучасні засоби комунікації та інформації вплив науково-технічного прогресу на життя людини і довкілля
Рідне місто/село	місцезнаходження основні історичні та культурні відомості
Україна	географічне положення, клімат України населення та національності адміністративний та політичний устрій суспільно-політичне життя в країні природні ресурси державні свята великі міста визначні місця й історичні пам'ятки Київ, визначні місця, пам'ятки історії та культури Києва
Україна у світі	міжнародне співробітництво міжнародні організації: ЄС, ООН, Рада Європи
Країни, мови яких вивчаються	географічне положення та клімат природні ресурси населення; національності адміністративний та політичний устрій столиці, визначні місця великі міста основні пам'ятки історії та культури державні свята
Свята і традиції	назви свят в Україні та у країнах, мова яких вивчається вітання день народження місце, дата, час проведення свята/події святкове меню, святкування в кафе
Шкільне життя та освіта	шкільне приладдя шкільні меблі, класна кімната назви навчальних кімнат та шкільного обладнання навчальні предмети улюблені навчальні предмети розклад уроків урок іноземної мови види діяльності на уроках робочий день шкільні події позакласні заходи шкільні свята та традиції школи в Україні та за кордоном, типи шкіл правила поведінки освіта в Україні та за кордоном, заклади освіти міжнародні освітні програми випускні іспити
Робота і професія	характеристика професій сучасні професії престижні професії в Україні та за кордоном плани на майбутнє нахили і здібності вибір професії професійні якості та уміння пошук роботи

Мовний інвентар - граматика (англійська мова)

Рівень B1

Категорія	Структура
-----------	-----------

Adjective	<p>comparative and superlative forms of regular and irregular adjectives</p> <p>structures with as ... as, so ... as</p> <p>rather, almost, quite</p> <p>adjectives formed with suffixes/prefixes (overview)</p> <p>compound adjectives</p> <p>present/past participles as adjectives</p>
Adverb	<p>frequency and movement</p> <p>place (here/there)</p> <p>chronological sequence (first, next, etc.)</p> <p>time markers for past, present and future (yesterday, tomorrow, today, now)</p> <p>Present Perfect + yet/already</p> <p>manner (slowly, well, etc.)</p> <p>comparative and superlative forms</p> <p>just, ever for</p> <p>time basic quantifiers (a lot, a little, very, too, rather, etc)</p> <p>common linking words for chronological sequence</p> <p>advanced adverbials of time: beforehand, afterwards</p>
Clause	<p>'have' in the present tense</p> <p>'be' in the present tense</p> <p>agreement between nouns and verb</p> <p>be' wh-questions</p> <p>yes/no questions</p> <p>adjectives formed with suffixes/prefixes (overview)</p> <p>pro-clause with so, not (I think so. I hope not.)</p> <p>compound adjectives</p> <p>when for linking two clauses</p> <p>who, which, that in relative clause; to/in order to + verb</p> <p>if + Present Simple</p> <p>defining vs. non-defining relative clauses</p> <p>relative pronouns</p> <p>first, second and third conditional</p> <p>reported speech with temporal shift</p> <p>reported statements, commands, requests, yes/no questions, wh-questions</p> <p>reporting verbs + that + complement clause</p>
Conjunction	<p>'and' to link nouns and noun phrases</p> <p>basic but' to link clauses and sentences</p> <p>basic connectors but/and/or' 'because' for causes and reasons</p> <p>basic connectors (but, because)</p> <p>so and then for results and consequences</p> <p>neither ... nor, either ... or</p> <p>if, when, as soon as, till, until, etc.+ present simple with future reference</p>
Determiner	<p>'this is' for an introduction</p> <p>'a/an' with single countable nouns</p> <p>'a/an' with jobs</p> <p>possessive adjectives 'my, your, his, her, its, our, their'</p> <p>'how' questions for time, measurement, size and quantity</p> <p>'this'/'these' and 'that'/'those' as determiners</p> <p>'the' for specific examples and back reference</p> <p>'the' for uniqueness, public buildings, geographical names, other proper names</p> <p>'some' and 'any' in questions and negative statements</p> <p>these and those as determiners relating to people or objects</p> <p>basic quantifiers: some, any, no, a lot of/lots of, much, many (with countable and uncountable nouns)</p> <p>zero quantifier with plural countable nouns and uncountable nouns</p> <p>enough and too for sufficiency and insufficiency</p> <p>a little, much for quantities with mass (uncountable) nouns</p> <p>overview of all quantifiers with countable/uncountable nouns</p>
Modality	<p>'can' for ability</p> <p>'would like to' + infinitive</p> <p>should/shouldn't for advice or suggestions</p> <p>mustn't for prohibition</p> <p>may I/we..? for formal and polite requests and permission</p> <p>have to for present and near future obligation</p> <p>had to for past obligation</p> <p>may, must, can/could, would/wouldn't (like) for intention and desire</p> <p>must/mustn't, need/needn't for (absence of) obligation</p>

	<p>should/shouldn't for advice or suggestions be allowed to for permission will, might, shall, should, let, could for various purposes modals + passive 'may/might' for likelihood ought to for giving advice use(d) to/would + infinitive for past routines and habits</p>
Noun	<p>regular nouns - singular and plural irregular nouns - plural 's' for possession regular/irregular nouns - plural possession proper and common nouns</p>
Phrase	<p>he' + adjective (size, colour, emotional state) be' + adjective 'it' + be' verbs taking 'to' + infinitive verbs taking verb + ing</p>
Preposition	<p>basic prepositions of place and movement basic prepositions of place and direction basic prepositions of time (in, on, at, from... to..., by, during) 'of for a part or aspect 'with/withouf for (lack of) possession and attribution with by + agent prepositions in time phrases (before, after, for, since) prepositions in time phrases, e.g. 'during', 'for', 'since', 'throughout', 'till', 'until', 'as soon as', 'if', 'when', 'by'</p>
Pronoun	<p>personal pronouns 'I, you, he, she, it, we, they' wh-questions object personal pronoun object pronouns (me, him, her) as indirect objects possessive pronouns as complement: mine, yours, his, hers, ours, theirs' reflexive pronouns for emphasis (myself, ourselves, etc.) reflexive pronouns as object/complement indefinite compound pronouns some / any + thing / one / where / body negative pronouns</p>
Verb	<p>Imperatives negative imperatives 'have got' in the present tense there is(n't)/are(n't) tag responses (short answers to present simple yes/no questions) was/were with complement verb + ing to + verb question tags (positive/negative, all tenses) prepositional vs. phrasal verbs (seperable/inseperable) Present Simple for opinions, likes and dislikes Present Simple for daily routines, facts and states Present Continuous for time of speaking Present Continuous, Future Simple for plans and intentions future with be going to Future Continuous regular/irregular Past Simple for finished actions Present Perfect with present reference Present Perfect for personal experiefnces in the past Past Simple vs. Past Continuous Past Perfect Past Perfect Continuous active and passive (all tenses)</p>

ТВО заступника начальника інституту з навчальної роботи
ПОЛКОВНИК

Володимир ФЕДОРЕНКО